

בכל עלי תרע קריתיה שראא לאבראיהם
 בהצורה בני חת. וסאיר מן דכל מן באב
 קריתיהם: ואחריתן קבר אנביהם את
 שרה אשתו ארבעת שרה המכפלה
 עלי פני ממרא הוא תברון בארץ כנען:
 ובתר פן קבר אברהם ית שרה אתתיה.
 במערת. חקל בפילתא. דעד אפי ממרא
 היא תברון. בארעא דכנען: ובעד דאלך
 דפן אבראם שרה זוגתה. פי מנארה
 אלציעה אלמצאעפה. בתצרה ממרא
 הי חברא. פי בלד כנעאן: ויקם השדה
 והמערה אשר פו לאברהם לאחוזת קבר
 מאת בני חת: וקם חקלא. ומערתא
 דבניה: לאברהם לאחזנת קבורא. מן
 בני חתא: פתנתת אלציעה. ואלמנארה
 אלדי פיהא. לאבראם חוז קבר
 מן בני חת: ם

ואברהם זקן בא בימים ויהיה
 ברה את אברהם בכל: ואברהם סיב.
 עאל בימיו. ויי ברה ית אברהם בכלא:
 ולמא שאך אבראם. וטען פי אלסן.
 בארכה אלה פי כל שיי: ויאמר אברהם
 אלעבדו זקן ביתו המשך בכל אשר
 לו שים נא ידך תחת ירכי: ויאמר
 אברהם לעבדה סבא דביתיה. דשליט
 בכל דליה. שו בען ידך תחות ירכי:
 פקאל אבראם. לעבדה שוך מנולה.
 אלמסלט עלי גמיע מאלה. אום בידך
 אל עהדי: ואשביעך ביהוה אלהי השמים
 ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני
 מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבן:
 ואקיים ערך. פמימרא די אלהא דשמיא.
 ואלהא דארעא. דלא תסב אתתא לבני
 מבנת כנענא. דאנא יתיב פנייהון:
 ואחרפך. באלה רב אלסמאאת ואלארץ.
 אין לא תאבד זוגה לאבני. מן בנאת
 אלכנעאנין. אלדי אנא מקים פי מא
 בניהם: פי אל ארצי ואל מורדתי תלך
 ולקחת אשה לבני ליעחק: אלהון דארעי.
 ודיקדותי תיזיל. ותסב אתתא לבני

ט

ליעחק: אלא אלי בלדי ומולדי תמעי
 ותאבד זוגה לאבני ליעחאק: ויאמר אלי
 העבד אולי לא תאבה האשה ללכת
 אחרי אל תאריך הוצאת הששב אשר
 את בניך אל הארץ אשר יצאת משם:
 ויאמר ליה עבדא. מאם לא תיבי אתתא
 למיתי בתרי דארעא דרא. האתנא
 אתיב ית ברה. דארעא דנפקתא מתמן.
 פקאל לה אדעבד. לעל לא תשא
 לאמראה. אין תתבעני אדי הווא אמוצע.
 הל ארד אבנך. אלי ארננד אלדי כרנת
 מנה: ויאמר אלי אברהם השמר לך פן
 תשיב אתי בני שמה: ויאמר ליה אברהם
 אסתמר לך. דדמא תתיבית פני לתמן:
 קאל לה אבראם. אחר. אין תרד אבני
 אלי תם: יהוה אלהי השמים אשר
 דקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר
 דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לרעך
 אתן את הארץ הזאת הוא ישרה מלאכו
 לפני ולקחת אשה לבני משם: ואלהא
 דשמיא. דדברני. מבית אבא ומארע
 יקדותי. ודמליד לי. ודקיים לי למימר.
 דבנה. אתין ית ארעא דרא. הוא. ישלה
 מלאכיה קדמך. ותסב אתתא. לבני
 מתמן: אלה רב אלסמא. אלדי אעטסאני.
 מן בית אבי ומן ארץ מולדי. ואלדי קא
 די. ואקסם לי קאילא. לנסלך אעטי הווא
 אלד. הו יבעת במלכה בין ידיך. ותאבד
 זוגה. לאבני מן תם: ואם לא תאבה
 האשה ללכת אחריך ונקית משבעתי
 זאת רק את בני לא תשב שמה: ואם
 לא תיבי אתתא למיתי בתרך. ותחי וכא.
 ממומתי דא. דחוד ית ברי. לא תתיב
 לתמן: ואן לס תשא אמראה אין תתבעך.
 בנת כנעניא. מן ימיני הוה. ערא אבני.
 לא תרדה אלי תם: וישם העבד את ידו
 תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו עדי
 הדבר הזה: ושוי עבדא ית ידיה. תחות
 ירכא דאברהם רבניה. וקיים ליה.
 על פתגמא דדין: פאומא אדעבד

חלק הדקדוק ב) תיבת נשבע במאריך בכל סת"ו ולפיכך היא מלרע: ג) הפסוק בתיבת הדבר בכל התיגואן: ברה

בידה. אלי עזר אנראהם מולאה.
 וחלף זה. עזר הוא אלאמר.
 ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו
 וילך וכדי טוב אדניו בידו ויקם וילך אל
 ארם נהרים אל עיר נחור: ודבר עבדא.
 עזרא נמדין. מגמלי רבניה ואז. ובר
 טוב רבניה בידה. וקם. ואז. לארם
 העל פרת למרתא הנחור: פאכר לעבד.
 עשרה גמאל. מן גמאל מולאה ומצא.
 וכל כיר מולאה פי ידה. וקאם ומצא.
 ארי ארם נהרים ארי קריה נחור:
 ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים
 לשנת ערב לעת צאת השאבת: ואשרי
 גמליא. מברא למרתא עם בירא דמא.
 לעזר רמשא. לעזר הנפקן מליתא:
 פאנאך אנמאל. כארג אלקריה אל עיר
 אלמא. וקת עשא. וקת כרוג אלנסא
 יסתקין: ויאמר יהוה אדני אדני אנבהם
 הקרהנא לפני היום ועשה חסד עם אדני
 אנבהם: ואמר יי אלהיה הרבני אנבהם.
 זמין בעז קרמי זמא דין. ועבד מינו.
 עם רבני אנבהם: וקאל. אלהם יא אלה
 מולאי אנראהם. ופק בן ידוי אליום.
 ואחסן בראלך. ארי מולאי אנראהם:
 הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי
 העיר יצאת לשאב מים: הא אנא קאם
 על עינא דמא. ובנת אנשי קרתא. ופקן
 לממלי מיא: הודא אנא ואקף עלי עין
 אלמא. ובנאת אהל אלקריה. וברנן
 דיסתקין מאא: והיה הנער אשר אמר
 אליה הפירנא כדה ואשתה ואמרה שמה
 וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך
 ליצחק ובה ארע פי עשית חסד עם
 אדני: ותהי עולימתא דאימר לה ארביני
 (ארבני) בעז קולתיך ואשתי. ותימר
 אשת. ואף גמליך אשקי. יתה זמינתא
 לעבדך ליצחק. ובה ארע. ארי עבדת
 מינו עם רבני: פאית גאריה. אקול
 דהא מיילי גרתך חתא אשרב. שתקול
 אשרב. ואיצא גמאלך אסקי. פקד

(*) הנערה קרי

ופקתהא לעבדך ליצחאק. ובהא אעלם.
 אנך קד אחסנת ארי מולאי: ויהי הוא
 טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר
 יקדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי
 אברהם וכדה על שכמה: והוה הוא. עד
 פא שישי למקדא. והא רבקה נפקת.
 דאתילידת לבתואל בר מלכה. אתת
 נחור אחוהי דאברהם. וקולתה על
 פתפה: פהו קבר אן פרג מן אלכראם פי
 נפסה. פאדי ברבקה קד ברנת. אלדי
 ודרת לבתואל אבן מלכה. זוגה נחור
 ארי אנראהם. ונרתהא עלי כתפהא:
 והנער טבת מראה מאד בתולה ואיש לא
 ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל:
 ועולימתא. שפירא למחוי לחדא.
 בתולתא. ונבר לא ידעה. ונחתת לעינא.
 ומדת קולתה וסליקת: ואגאריה. חסנה
 אלמנער גדא. בבר. ורגל לס יערפהא.
 פנולת אלי לעין. ומדת גרתהא ונעדת:
 וירץ העבד דקראתה ויאמר הגמלאני נא
 מעט מים מבקד: ורהט עבדא
 לקדמותה. ויאמר. אשקיני (אשקיני)
 בעז. ועיר מיא מקולתיך: פחאצור אעבד
 תדקאהא. וקאר. אסקיני קליד מאא מן
 גרתך: ותאמר שמה אדני ותמהר ותרד
 כדה על ידה ותשקהו: ואמרת אשת
 רבני. ואחיאת. ואחיתת קולתה. על
 ידה ואשקיתיה: קארת אשרב יא סידי.
 ואסרעת. ואנזרת גרתהא. עלי ידהא
 ואסקתה: ותכל להשקתו ותאמר גם
 דגמליך אשאב עד אסיכלו לשותת:
 ושיציאת לאשקיתיה. ואמרת. אף
 לגמליך אמלי. עד דיספקון דמשתי:
 פלמא פרגת מן סקיה. קאת איצא גמאלך
 אסקי. אלי אן יכמל שרבהם: ותמהר
 ותער כדה ארי השקת ותירץ עוד אל
 הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו:
 ואחיאת. ונפצת קולתה לבית שקיא.
 ורהטת עוד. דבירא לממלי. ומדת לכל
 גמלוהי: פאסרעת. ואנפת גרתהא לא

(*) והנערה קרי

וקיישטיה מן רבנני . אנא . בארתי תקנא
 דברני יי . (פיות) יי . לבית אחיה דרבנני .
 פקאל . תבארך אלה אלאה מוצא
 אבראום . אלדי לם יכל פנלה . ואחסאנה
 מן מוצא . וסירני פי טריק מסתקים .
 אלי בית אני מוצא : ותריץ תערי ותגור
 לבית אמה בדבנים האלה : ורתמת
 עולמתא . ותויאת לבית אמה . פפתומיא
 האלין : פתאצרת אלגאריה . ואכברת פי
 מנור אמהא . בהוא אלבלאם : ולרבקה
 אה ושמו לבן וירין לבן אל-האיש החוצה
 אל-העין : ולרבקה אהא ושמה לבן .
 ורהט לבן לות ונברא . לברא לעינא
 ובאן רבקה אך אסמה לבן . פתאצרת
 לבן אלי אלרגל . אלי ברא אלי אלעין .
 ויהו פרצת את-הנזם ואת-הצמדים
 ערידי אחתו וכשמעו את-דברי רבקה
 אחתו לאמר כהדבר אלי האיש ונבא
 אל-האיש והנה עמד ערי-הנמלים על-
 העין : ויהו כר הוא ית קדשא . ויהו
 שיריא על ידי אחתיה . וכר שמע . ית
 פתומי . רבקה אחתיה למומר . פדון
 מליד עמי ונברא . ואתא לות ונברא .
 והא קאם עליו נמדיא על עינא : ולמא
 ריא ארשנף . וארסארין על ידי אבתה .
 וסמע בלאמהא קאילא . כהא קאל לי
 אלרגל . מעא אליה . פאדא ואקה עליו
 אלגמאל עליו אלעין : ויאמר הוא ברוך
 יהוה לפנה תעמוד ברוין ואנכי פניתי
 הפית ומקום לנמלים : ואמר עוד בריבא
 די . למא את קאם בברא . ואנא פניתי
 פותא . ואתר פשר נמדיא : קאר
 אדבל יא מבארך אלה . לם תקפ ברא .
 ואנא קר נגלת אלבית . ואצלחת מוצעא
 לאלגמאל : ונבא האיש הפיתה ויפתח
 הנמלים ויתן תבן ומספוא לנמלים ומים
 לרהין נגדיו ורגלי האנשים אשר אתו :
 ועאז ונברא לביתא . ושרא מן נמדיא .
 ויהב תבנא וכסתא לנמדיא . ומיא
 לאסתאה רגלוהי . ורגלי ונבריא דעמיה :

אלסאקיה . וחאצרת אינא . אלי אלכיר
 לתסתקי . התא אסתקת לגמיע נמלאה :
 והאיש משתאה לה מתריש לדעת
 תהצליח ויתח דרכו אסלא : ונברא שהי
 פה (שתי ובה מסתפל . שתיק . למדע .
 האצלה יי . ארחה אם לא : וארגל
 מסתסקי להא . ממסך . ליעלם . הל אננה
 אלה . טריקה אם לא : ויהי פאשר פלו
 הנמלים לשחות ויקח האיש נזם זהב
 פקע משקלו ושני צמודים על-ידיה
 עשרה זהב משקלם : ויהו . כר ספקו
 נמדיא למשתי . ונסוב ונברא קדשא
 דדהבא . תקלא מתקריה . ותריץ שירין
 על ידהא . מתקל עסר סלעין דדהב
 מתקלהו : ולמא פרצת אנמא מן שרבהם .
 אכר אלרגל שנת מן דהב . וזנה נעף
 מתקאל ואעטאהא . ונעל סארין עלא
 ידיהא . וזנהמא עשרה מתאקיל דהב :
 ויאמר פתימי את הנידי נא לי היש בית
 אביך מקום לנו ללון : ואמר בית מן את .
 הוא בעין לי . האית בית אביך . אתר
 פשר קנא למפת : קאל דהא אכנה מן
 אנת . אכברני . הל מוגור פי בית אביך .
 מוצע דנא נבית פיה : ותאמר אליו פתי
 פתואל אנכי פני-מלכה אשר ירדה
 לנחור : ואמרת ליה . פת פתואל אנא .
 כר מלכה . דילידת לנחור : פקאלת לה .
 אנא אכנה בתואל . אבן מלכה . אלדי
 ולדת לנחור : ותאמר אליו גם-יתבוננס
 מספוא רב עמנו גם-מקום ללון : ואמרת
 ליה . אף תבנא אף פסתא סני עמנא .
 אף אתר פשר למפת : תם קארת לה .
 איתבן וארקת כתיב ענדנא . ואינא מוצע
 לאלמבות : ויקד האיש וישתחו ליהוה :
 וכרע ונברא . וסניד קדם יי : וכר אלרגל .
 וסגר בין ידי אלה : ויאמר ברוך יהוה
 אלדי ארני אברדם אשר לא-יעזב חסדו
 ואמתו מעם אדני אנכי כדרך נתני יהוה
 בית אתי אדני : ואמר . ברוך יי אלהיה
 דרבנני אברדם . דלא מעט טיבותיה .

ד

פדנל אלדל אני אלבית. והר ען אנמא.
 ואעטא תבנא וקתא לאלגמאל. ומאא
 דינסר הנליה. ואנגר ארקום ארין מעיה:
 וישם רפניו לאכל ויאמר לא אכל עד
 אם דיברתי דברי ויאמר דבר: וישווא
 קדמוהי למיכר. ויאמר לא איכור. עד
 דאמליל פתנמי. ויאמר מייד: תם צייר
 בין ידיה לואכל. קאד לא אכל. התא
 אתנלם כדאמי. קאד תנלם: ויאמר
 עבר אננהם אנני: ויאמר. עבדי
 דאננהם אנא: קא. אנא עבר אנראהם:
 ויהוה פרך את ארני מאד ויגדל ויתגלו
 עאן ונקר וכסף וזרב ועבדום ושפחה
 ונמלים ותמרים: ויי. פריך ית רפוני.
 לחדא ורנא (וינסר). ויהב ליה. עאן
 ותורין וכסף ודרכ. ועבדין ואמתי. ונמלין
 ותמרין: ואלה בארך למולאי. גדא
 פנתר. פאעטאה. גנמא ובקרא ופנה
 ודחב. ועבד ואמא. וגמאל וחמיר:
 ותלד שרה אשת ארני בן לארני אחרי
 זקנתה ויתגלו את פרי אשר לו: וילדת.
 שרה אתת רפוני פר רפוני. פתח הסוכת.
 ויהב ליה ית כל הדיה: פולדת שרה זונה
 מולאי אננא לה. בעד שיכוכתהא.
 פאעטאה נסיע מאלה: וישבעני ארני
 לאמר לא תפקח אשה לבני מבנות
 הפנעני אשר אנני ישב בארצו: ומיום
 עלי רפוני דמימר. לא תסב אתתא לבני.
 מבנות פנענאי. דאנא יתיב בארעון:
 סחופני מולאי קאילא. לא תאכר זונה
 לאנני. מן בנאת ארכנעאניין. אדי אנא
 מקום פי מא בננהם: אם ילא אל בית
 אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה
 לבני: ארנין קבית אנא. תיזיד ודורעיתי.
 ותסב אתתא לבני: אלא אני בית אבי.
 תמצי ויי עשירתי. ותאכר זונה לאנני:
 ואמר אל ארני אני לא תלך האשה
 אחרי: ואמרית לרפוני. מאם. לא תיתי
 אתתא פתרי: פקלת למולאי. דער לא
 תתבעני אלאמראה: ויאמר אלי יהוה

וישם קרי יד (כתיב תורה)

אשר... התהלכתי לפניו ישלח מלאכו
 אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני
 משפחתי ומבית אבי: ואמר לי יי
 ופלה קדמוהי. ישלח מלאכה עמך
 ויצלה אחרך. ותסב אתתא לבני.
 מורעיתי ומבית אבא: פקאד לי. אלה
 ארני סלכת פי טאעתי. יבעת במלכה
 בין ידיך וינגח מריקך. ותאכר זונה לאנני.
 מן עשירתי ומן בית אבי: אי תנקח
 מארתי פי תבוא אל משפחתי ואם ילא
 יתנו לך ותיית נקי מארתי: בבין תהי זכא
 ממזמתי. ארי תהך דורעיתי. ואם לא
 יתנו לך. ותהי זכא ממזמתי: חניני
 תברו מן חרני. אדא צרת אלי עשירתי.
 ואן לס יעמוך. צרת ברייא מן חרני:
 ואבא היום אל העין ואמר יהוה אלהי
 ארני אננהם אם ישקח נא מצליח דרכי
 אשר אנני הלך עליה: ואתיתי ומא דין
 לענאי. ואמרית. יי אדהה דרפוני
 אננהם. אם אית בען רעוא קדמך
 לאצלתא ארתי. דאנא אזיד עדה: פנית
 אריום אלי ארעין. וקלת. אלהם יא אלה
 מולאי אנראהם. אן כנת מנח מריקי.
 ארני אנא סאיר עליה: הנה אנני נעב
 על עין הפום והיה העלמה היצאת לשאב
 ואמרתי אליה השקניי נא מעט מים
 מפקך: הא אנא קאים עד עינא דמיא.
 ותהי עולימתא דתפוק לממרי. ויאמר
 לה. אשקניי (יי אשקניי) בען זעיר מיא
 מקולתך: דאנא ואקף עלי עין אלמא.
 פאית גאריה תכרז דתסתקי. פאקול
 להא. אסקניי קליל מאא מן גרתך:
 ואמרה אלי גסאתה שתה וגם לגמליך
 אשאב הוא האשה אשר הלכית יהוה לבן
 ארני: ותימר לי אף את אשת. ואף
 לגמליך אמרי. היא אתתא. דזמן יי
 לבר רפוני: פתקול לי אשרב את.
 ואניא דגמאלך אסקי. הי אלאמראה.
 ארני ופקהא אלה לאבן מולאי:
 אני פרם אנליה לדבר אל רפני והנה

דבקה

רבקה יצאת וכדה ערש שבעה ותדר
 העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא:
 אנה עד לא שיעיתי למלא בלבי. והא
 רבקה נפקת וקולתה עד בתפה. ונתת
 העינה ומדת. ואמרת לה (אשקיני) וי
 אשקיניו כען: אנה קבל אין אפרג מן
 אלכראם פי נפסי. פארא ברבקה כרגת
 וגרתהא עלא כתפהא. פנולת ארי לעין
 ואסתקת. פקלת דהא אסקיני אראן:
 ותמהר ותדר כדה מעליה ותאמר שתה
 וגם גמליה אשקה ואשת וגם המלים
 השקתה: ואחיא את. ואחיתת קולתה
 מנה. ואמרת אשת. ואף גמליה אשקי
 ושתיתי. ואף גמליה אשקיא את: פאסרעת.
 ואגרת גרתהא ענהא. וקאלת אשרב.
 ואיצא גמאלך אסקי. פשרבת. ואסקת
 איצא ארגמאר: ואשאך אתה ואמר בת
 מי את ותאמר בת יבתיאל בן נחור אשר
 ילדהו מלכה ואשם הנזם ערש אפה
 והצמידים ערשיה: ושאלית יתה.
 ואמרת בת מן את. ואמרת בת בתיאל
 פר נחור. דיידת ליה מלכה. ושוייתי
 קדשא עד אפה. ושיריא על ידהא:
 פסארתהא. וקלת דהא אבנה מן אנת.
 קאלת. אבנה בתואר אבן נחור. אלדי
 ולדת לה מלכה. פעיירת אלשנף עלי
 אנפהא. ואיסוארין עלי ידהא: ואקד
 ואשתתחה ליהוה ואברך את יהוה אלהי
 אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת
 לקחת את בתי אחי אדני לבנו: וברעית
 וסנידית קדם יי. ובריכות ית יי אלהיה
 דרבני אברהם. דדברני בארץ קשוט.
 למסב ית בת אחוהי דרבני לבריה:
 פכרית וסגרת בין ידי אלה. ובארבת
 אלה אלאה מולאי אברהם. אלדי סירני
 פי טריק חק. לאכר אבנה אכי מולאי
 לאבנה: ועתה אסישכם עשים חסד
 ואמת את אדני הגידו לי ואסילא הגידו
 לי ואפנה עדימין או ערשמאל: וכען.
 אם איתיכון עבדן. מינו וקשוט. עם

רבני חזו לי. ואם לא. חזו לי. ואתפני
 על ימינא או עד שמאלא: ואראן. א
 כנתם צאנעין. פצלא ואחסאנא. מע
 מולאי אברוני. ואלא פאברוני. חתא
 אולי ימנה או יסרה: ועין לבן ובתואר
 ויאמרו מיהו יצא הדבר לא נוכל דבר
 אלהי רע איתנו: ואתיב לבן ובתואר
 ואמרו. מן קדם יי נפק פתגמא. לית
 אנתהא יכדין. למלא עמד ביש או טב
 פאנאבה לבן ובתואר וקארו. מן ענד
 אלה כרג הדא אלאמר. לא נשיק. א
 נכלמד בשר ולא בכור: הנה דרבקה
 דפניד קח ולך ותהי אשה לבד אדני
 פאשר דבר יהוה: הא רבקה קרמה דבר
 ואיזיל. ותהי אתתא דבר רבונך. פמא
 דמילי יי: הודא רבקה בין ידך כדהא
 ואמין. ותכון זונה לאבן מולאך. כמא
 קאל אלה: ויהי פאשר שמע עבד אברהם
 את דבריהם וישתחו ארצה ליהוה: ותהו
 פד שמע. עבדא דאברהם ית פתגמיהו
 וסניד על ארעא קדם יי: פלמא סמע
 עבד אברהם כלאמהם. סנד על
 אלארץ ללה: ויוצא העבד פרי כסף וכל
 זהב ובגדים ויתן דרבקה ומגדנת נת
 לאחיה ולאמה: ואפיק עבדא. מני
 דכסף ומנין דזהב ולבושין. ויתב דרבקה
 ומגדנין. יתב לאחיה ולאמה: פאבר
 אלעבד. אניה פצה ואניה דהב ותיאבא
 ואעטא רבקה. ופואכהא. אעטא אכיהא
 ואמהא: ויאכלו וישתו הוא והאנשין
 אשר עמו וילינו ויקומו בכקר ויאמו
 שדחני לאדני: ואברו ושתיו. הוא
 וגבריא העמיה ובתו. וקמו בצפרא
 ואמר שדחוני לזת רבוני: פאברו ושרבו
 הו וארקום ארדין מעה ובאתו. פלמא
 קאמו כאלגראה. קאל אטלקוני אל
 מולאי: ויאמר אחיה ואמה תשב הנש
 אתנו ימים או עשור אחר תקד: ואמו
 אחוהא ואמה. תתיב עולימתא עמא
 עדן בעדן או עסרא ירחין. פתר בין תיזיר

קאל אביהא ואמהא. תקים אלגאריה
ענדא. חולא או עשרא. בעד דאלך
המצי: ויאמר אלהם אל-תאחרו אתי
ויהיה הצליח דרפי שלחוני ואלכה לאדני:
ואמר להון לא תאחרון יתי. ויי אצלח
ארחי שלחוני. ואהך לנת רפוני: קאל
להם לא תוכרוני. ואלה קד אנגה טריקי.
אטלקוני. ואמצי ארי מולאי: ויאמרו
נקרא לנער ונשאלה את-פיה: ויאמרו
נקרי לעולימתא. ונשמע מא דהיא
אמרא: קארו נדעו באלגאריה. ונסאלהא
ען קולהא: ויקראו לרבקה ויאמרו אליה
התלכי עם-האיש הזה ותאמר אלך: וקרו
לרבקה ויאמרו לה. התיזלין עם גוברא
הדין. ואמרת איזיל: פרעו ברבקה וקארו
דהא. אתמצין מעא הוא אלרגל. קאלת
נעם: וישלחו את-רבקה אתם ואת-
מנקתה ואת-עבד אברהם ואת-אנשיו:
ושלחו. ית רבקה אחתהון וית מינקתה.
וית עבדא דאברהם וית גובריה:
פאמלקו רבקה אבתהם וראיתהא. ועבד
אבראהם ורגאלה: ויברכו את-רבקה
ויאמרו לה אחתנו את הוי דאלפי רבבה
ויירש זרעהך את שער שנאיו: וברכו ית
רבקה ויאמרו לה. אחתנא. את הוי
לאלפין ודרבון. ויירתון בנכי. ית קרוי
סנאיהון: ודעו לרבקה וקאלו דהא. יא
אכתנא. יבון מנד אלוף ורבואת. ויחוו
נסלך קרא שאניהם: ותקם רבקה
ונערתיה ותרפבנה על-הגמלים ותלכנה
אחרי האיש ויקח העבד את-רבקה ויקח:
וקמת רבקה ועולימתהא. ורכיבא על
גמליא. ואזלא פתר גוברא. ודבר עבדא.
ית רבקה ואזל: פקאמת רבקה וגוארהא.
ורכבא עלוי אלגמאל. ומצתא מע אלרגל.
פאכד אלעבר. רבקה ומצא: ויצחק בא
מבוא באר דחי ראי והוא יושב בארץ
הנגב: ויצחק עאל במיתוהי. מבירא
דמלאך קיימא אתחזי עדה. והוא יתיב
בארע דרומא: ובאן יצחאק קד גא פי

* לנערה קרי

מגיה. מן בור ארחי אלגאצר. והו מקים
פי בלד אלקברה: ויצא יצחק לשוח
בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה
גמלים באים: ונפק יצחק. לצלחה פתקלא
למפני רמשא. וזקת עיניה וחווא. והאגמליא
אתן: פכרו יצחאק. ליצלי פי אלצחרא
ענד תורא אלליל. פרפע עינאה ונצר.
פאדי בגמאל מקברה: ותשא רבקה אתי
עיניה ותרא את-יצחק ותפל מעל הנמר:
וזקפת רבקה ית עיניהא. וחות ית יצחק.
ואתרכינת מעל גמלא: ולמא רפעת
רבקה עינאהא. וראת יצחאק. באדת אן
תסקט ען ארגמל: ותאמר אל-העבד
מיהאיש הזה החלך בשדה לקראתנו
ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעופ
ותתקם: ואמרת לעבדא. מן גוברא דיכי
דמהליך פתקלא לקדמותנא. ואמר
עבדא הוא רפוני. ונסיבת עיפא
ואתקפסית: פקאלת לאלעבר. מן הוא
ארגל ארסאר תלקאנא פי אלצחרא.
קאל אלעבר הו מולאי. פאכדת אקנאע
ותגפת בה: ויספר העבד ליצחק את
כד-הדברים אשר עשה: ואשתעי עבדא
ליצחק. ית פד פתגמליא דעבד: תם קץ
אלעבר עלי יצחאק. בגמיע אלאמור
אדני צנעהא: ויבאת יצחק האהלה שרה
אמו ויקח את-רבקה ותהי-לו לאשה
ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו: ואעלה
יצחק למשכנא. וחוא והא תקנין עובדהא
בעובדי שרה אמה. ונסיב ית רבקה.
והות ליה לאתו וריתמה. ואתנחם יצחק
בשר אמה: פאדכדהא יצחאק ארי כבא
שרה אמה. ואכד רבקה. פצארת לה
זוגה פאתבהא. ותעאזא יצחאק עלוי
אמה:

פ

ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה:
ואיסף אברהם. ונסיב אתתא ושמה
קטורה: תם עאוד אבראהם. ואתכד
זוגה אסמהא קטורה: ותלד-לו את-זמרן
ואת-יקשן ואת-מדן ואת-מדון ואת-

ישבק

ישבך ואת שנת : וילדת ליה . ית זמרן
 וית יקשן . וית מרן וית מדון . וית ישבך
 וית שוח : פולדת לת . זמרן ויקשן . זמרן
 זמרן . וישבך ושוח : ויקשן ילד את
 שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורם
 ולמושם ולאמים : ויקשן אולד . ית שבא
 וית דדן . ובני דדן . חו . למשריו ולשבניו
 ולגונון : ויקשן אולד שבא ודדן . ובני
 דדן . כאנו . סקאבה וקאפה ועאמה :
 ובני מרין עיפה ועפר ותנך ואבירע
 וארדעה כל אלה בני קטורה : ובני מרין .
 עיפה ועפר ותנך . ואבירע וארדעה .
 כל ארין בני קטורה : ובני מרין . עיפה
 ועפר ותנך . ואבירע וארדעה . כל
 הולאי בני קטורה : ויתן אברהם את כל
 אשר לו ליצחק : ויהב אברהם . ית כל
 הריה ליצחק : פאעטא אבראהם . גמיע
 מאלה ליצחק : ולבני הפידגשים אשר
 לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם
 מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה ארץ ארץ
 קדם : ולבני רחנתא דלאברהם . יהב
 אברהם מתנן . ושלחונן . מעד יצחק
 בריה בעוד דהוא קים . קדומא ליצחק
 מדנהא : ולבני אראמה ארדי לאבראהם .
 והב אבראהם הבאת . ואמדקם . ען
 יצחק אבנה ועאדה באקן . שרקי ארי
 בלד אלשרק : ואלה ימי שניתי אברהם
 אשר חי מאת שנה ושבעים שנה וחמש
 שנים : ואלין . ימי . שניתי אברהם
 דחיא . מאה ושבעין וחמש שנים : והדה .
 אלאם סני חיוה אבראהם ארדי עאש .
 מאיה וכמסה וסבעין סנה : ויגע וימת
 אברהם בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף
 ארעמו : ואתנגיד ומית אברהם . בסוכו
 טבא סיב וסבע (יזמן) [כ"ג יום] ואתכניש
 לעמויה : תם תופא אבראהם ומאת .
 כשיבה צאלחה שיכא קד שבע מן
 אלעמר . וצאר אלי קומה : ויקברו אתו
 יצחק וישמעאל בניו ארמערת המכפלה
 אר שדה עפרן בן צחר החתי אשר על

פני מרא : וקברו יתיה . יצחק וישמעאל
 בניהו . במערת פפידתא . בתקר . עפרון
 בר צחר חתאה . דעל אפי מרא
 ודפנוה יצחק ואסמאעיל אבנאה . פי
 מנארה אלציעה אלמצאעפה פי ציעה .
 עפרון אבן צחר אלחתי . אלדי בהצרה
 מרא : השנה אשר קנה אברהם מאת
 בני חת שמה קבר אברהם ושרה אשתו :
 חקלא . דזבן אברהם מן בני חתאה .
 תמן . אתקבר אברהם ושרה אשתיה :
 אלציעה . ארתי אשתו אהא אבראהם מן
 בני חת . תם דפן אבראהם ושרה זוגתה :
 ויהו אחרי מות אברהם ויברך ארדעים
 את יצחק בנו וישב יצחק עם פאר דתו
 ראי : והיה . פתר דמית אברהם . ובריק
 יי ית יצחק בריה . ויתב יצחק . עם בריא
 דמלאך קיימא אתחוי ערה : ולמא כא
 בעד מות אבראהם . בארך אלה פי
 יצחק אבנה . ואקאם יצחק . ענה
 ביר אלהי ארנאצר : פ
 ואלה תולדת ישמעאל בן אברהם אשר
 ילדה הגר המצרית שפחת שרר
 לאברהם : ואלין . תולדת ישמעאל בן
 אברהם . דילידת . הגר מצריתא . אמתה
 דשרה לאברהם : והוא שרה תיאריה
 אסמאעיל אבן אבראהם . אלדי ודרר
 הגר ארמצריתא . אמה שרה לאבראהם
 ואלה שמות בני ישמעאל בשפתם
 לתולדתם בכר ישמעאל נבית וקדר
 ואדבאל ומבשם : ואלין שמות בני
 ישמעאל . בשמהתהון לתולדתהון
 בכריתא ישמעאל נביות . וקדר ואדבאל
 ומבשם : והדה אסמא בני אסמאעיל
 באסמאיהם דתיאידהם . בכר אסמאעיל
 נביות . וקדר ואדבאל ומבשם : ומשמ
 ודומה ומשא : ומשמע ודומה ומשא
 ומשמע ודומה ומשא : חדר ותימא יטור
 נפיש וקדמה : חדר ותימא . יטור נפיש
 וקדמה : חדר ותימא . יטור נפיש וקדמה
 אלה הם בני ישמעאל ואלה שמות

בַּחֲצֵרֵיהֶם וּבְמִירְתָם שְׁנַיִם-עָשָׂר נְשִׂאִים
 לְאִמָּתָם : אֵלֶּיךָ אָנֹכִי . בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּיךָ
 שְׁמֵה־תְּהוֹן . בְּפִצְחֵהוֹן וּבְכַרְבִּיהוֹן . תְּרֵי
 עֶסֶר רְבֵרְבִין לְאִמֵּיהוֹן : הוֹלְאֵי הֵם . בְּנֵי
 אֲסַמְאֵעִיד וְהָדָה אֲסַמְאִידֵם . פִּי אֲרַבְאָעָהֶם
 וּקְצוֹדֵהֶם . אֲתַנִּי עֶשֶׂר שְׂרִיפָא לְאִמָּמָהֶם :
 וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מֵאֵת שְׁנֵה
 וְשִׁלְשִׁים שְׁנֵה וְשֶׁבַע שְׁנַיִם וַיִּגְנַע וַיָּמָת
 וַיֹּאסֶף אֲר־עַמּוּז : וְאֵלֶּיךָ . שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל .
 מֵאָה וְתִלְתֵּינִי וְשֶׁבַע שְׁנֵי . וְאֲתַנְגִּיד וּמִית .
 וְאֲתַכְנִישׁ לְעַמּוּזָה : וְהָדָה סְנֵי חַיִּיהָ
 אֲסַמְאֵעִיד . מֵאִידָה וּסְבַעָה וְתִלְאֲתֵינִי סְנֵה .
 וְתוּפָא וּמֵאֵת . וְצֹאֵר אֵלֶּיךָ קוּמָה : וַיִּשְׁכְּנוּ
 מְחוּלָה עַד-שׁוּר אֲשֶׁר עַד-פְּנֵי מְצֻרִים
 בְּאֶבֶה אֲשׁוּרָה עַד-פְּנֵי בְד־אֲחִיו נָפֵל :
 וְשָׂרוּ מְחוּלָה עַד חֲגָרָא . דְּעַל אִפִּי מְצֻרִים .
 מִטִּי לְאֲתוּר . עַד אִפִּי כִּי אֲחֻזֵּי שָׂרָא :
 וּסְכְנוּ מִן זַוִּידָה אֲרִי אֲרַגְפָּאֵר . אֲרִדִּי
 בַּחֲצָרָה מְצֻר . אֵלֶּיךָ אֵן תְּגִי אִי אֲרַמוּצֵר .
 בַּחֲצָרָה גְּמִיעַ אֲכוּתָה סְכֵן : פ פ פ

ק"ה פיס' והודיע סיסן ופטרין והסלך דוד וכן בסלבים א' ס' א'
 דה"ו לסנהא ובמה'

וְאֵלֶּה הַתּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן-אַבְרָהָם אַבְרָהָם
 הוֹלִיד אֶת-יִצְחָק : וְאֵלֶּיךָ . תּוֹלְדוֹת יִצְחָק
 בֶּן אַבְרָהָם . אַבְרָהָם אוֹלִיד יֵת יִצְחָק :
 וְהָדָה שְׂרַח תִּישִׂיד יִצְחָק אֲבֵן אַבְרָהָם .
 בְּעַד מֵאָה בֶּן אַבְרָהָם מִן אוֹלִידָה יִצְחָק :
 וַיְהִי יִצְחָק בֶּן-אַרְבַּעִים שְׁנֵה בְּקָתְתוֹ אֶת-
 רִבְקָה בַּת-בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּהֵן אָרָם
 אֲחֻזֵּי רִבֵּן הָאֲרָמִי לֹו לְאִשָּׁה : וְהָיָה יִצְחָק
 בֶּן אַרְבַּעִין שְׁנֵי . בֶּן נָסִיב יֵת רִבְקָה .
 בַּת בְּתוּאֵל אֲרַמָּאָה . מִפְּהֵן אָרָם . אֲחֻזֵּי .
 דְּרִבֵּן אֲרַמָּאָה לִיָּה לְאִתּוֹ וּלְמֵאֲבָאֵן יִצְחָק
 אֲבֵן אַרְבַּעִין סְנֵה . חֵין תּוּוּג בְּרַבְקָה .
 אֲבָנָה בְּתוּאֵל אֲלֵאֲרַמֵּי . מִן פְּהֵן אָרָם .
 אֲבָת לְבָן אֲלֵאֲרַמֵּי . פְּצֹאֲרָת לָה זֹוגָה :
 וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לִיהוָה לְנִכַח אֲשֶׁתּוֹ בִּי עֲקָרָה
 הוּא וַיַּעֲתֵר לֹו יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה אֲשֶׁתּוֹ :
 וַצִּלִּי יִצְחָק קָדָם יי' לְקַבֵּל אֶת-תִּיהָ . אֲרִי

חלק הרקדוק א) יודע ציר, כ' הרשב"א בהשו' ס' קס"ד, הכי פתרגמינן גבר נח שירכן סל' כשרכא שאמ' ביש נוהלין, ופי'
 אדם בטל שאין לו מלאכה אלא באחד השרים שהיו נחים ומתעסקים בציד לתענוג, ותשקוט
 שהיו גורמים שירכא ברי"ש ומתרגמינן ותשקוט ושרוכת וכן יודע ציר נח שירכן עכ"ל, (א"ה ע"י) מ"ש בסוף הספר שהנוסחא הישנה
 גמל ורכו):

עשו. גבר. נחש ירכן (י"ג נח שירכן) גבר
 נפיק חקר. ויעקב גבר שלים. משמיש
 בית אודפנא: ומא כנרא ארגלאמין.
 פכאן עשו. רגלא עארפא בארציד רגלא
 צהרוי'א. ויעקוב רגלא סארגא. מקים
 פי אלאכניה: ויאהב יצחק את עשו פי
 ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב: ורחים
 יצחק. ית עשו ארי מצידיה הוה אביר.
 ורבקה רחימת ית יעקב: פאהב יצחאק
 עשו למערפתה בארציד. ורבקה אהבת
 יעקוב: ויזר יעקב נזיר ויבא עשו מן
 השדה והוא צוף: ובשיר יעקב תבשילא.
 ועאל עשו. מן חקלא והוא משדהו:
 פטבך יעקוב טביכא. פדכל עשו. מן
 אלצהרא והו לגב: ויאמר עשו אל יעקב
 הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי צוף
 אנכי על כן קרא שמו ארום: ויאמר עשו
 ליעקב. אטעימני כען מן סמוקא סמקא
 הדין. ארי משדהו אנא. על כן קרא
 שמו ארום: קאל עשו ליעקוב. אטעימני
 מן הדא אלאחמר. לאני לגב. לדאלך
 סמי עשו אלאחמרי: ויאמר יעקב ומברה
 כיום את בכרתך די: ויאמר יעקב. זבין
 כיום דלחי. ית בכירותך די: פקאל
 יעקוב. בעני אליום בכורתך: ויאמר
 עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה די
 בכרה: ויאמר עשו. הא אנא אידל לממת.
 ולמא דנן די בכירותא: קאל עשו. הודא
 אנא מאר לאמות. ולמא דא די בכוריי'ה:
 ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו
 וימכר את בכרתו ליעקב: ויאמר יעקב.
 קיים לי כיום דלחי. וקיים ליה. וזבין ית
 בכירותיה ליעקב: קאל אחרף לי.
 פחרף לה. ובאעה בכורתה: ויעקב נתן
 לעשו לחם ונזיר עדשים ויאכל וישת ויקם
 ויגד ויבו עשו את הבכרה: ויעקב יחב
 לעשו. רחים ותבשיל דמלופהין. ואכל
 ושת. וקם ואזל. ושמע עשו ית בכירותא:
 פאעטאה יעקוב. כבזא וטביכא מן עדם.

פאכל ושרב. וקאם ומצא. ואזרא עשו
 באלכוריי'ה:
 ויהי רעב בארץ מלכד הרעב הראשון
 אשר היה בימי אברהם ויצחק ארי
 אבימלך מלך פלשתים גרה: והוה
 כפנא בארעא. פר מכפנא קדמאה.
 דהוה ביזמי אברהם. ואזל יצחק. דות
 אבימלך מלכא הפלשתאי לגרר: תם
 כאן גוע פי אלכרד. סוא ארגוע אאזל.
 אלדי כאן עלי עהד אבראהם. פמצא
 יצחאק. אלי אבימלך מלך פלסטין אלי
 אלכלוז: וירא אליו והוה ויאמר אל תרד
 מצרימה שכן בארץ אשר אמר אריך:
 ואתגדי ליה יי. ואמר לא תיחות למצרים.
 שרי בארעא. דאימר דך: פתגלא לה
 אלה. וקאל לא תנזל מצרא. אסכן פי
 אלכלד. אלדי אקול לך: גור בארץ
 הזאת ואותיה עמך ואברכה פי לך וזרעך
 אתן את כד הארצת האל והקמתי את
 השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך:
 הור בארעא הדא. ויהי מימרי בסעדה
 ואברכהך. ארי דך ודגנך. איתן
 ית פל ארעתא האלין. ואקים ית
 קימא. דקימית לאברהם אבך:
 ובאדעאקל קם פי הדא אלכרד. ואבון
 מעד ואבארך פיך. לאן דך ודנסלך.
 אעטי גמיע הדה אברדאן. ואפי בלקסם.
 אלדי אקסמת לאבראהם אבך: והרפיתי
 את זרעך בכוכבי השמים ונתתי לזרעך
 את כד הארצת האל והתברכו בזרעך
 כל גויי הארץ: ואסני ית פנך בכוכבי
 שמיא. ואתין לבנך. ית פל ארעתא
 האלין. ויתברכו בדיך בנך. פל עממי
 ארעא: ואכתר נסלך כבואבב ארסמא.
 ואעטיהם גמיע הדה אברדאן. ויתבארך
 בהם. גמיע אמם ארארץ: עקב אשר
 שמע אברהם בקלי. וישמר משמרתו
 מצותי חקותי ותורתתי: חלף. דקפיל
 אברהם למימרי. ונמר מפרת מימרי.

חלק הדקדוק ב) הארום, ח"א הארום ראשונה בנעיא ולא השניה והעולם עושים בחיפך והוא מעות: (ג) מכרה כיום, תרגום
 ובין כיום דלחי בלא גוי': (ד) אשר אמר, המפחא בתיבת אמר בכל התיגאן:

פקודי קומי ואורתי : גוא מא קבר
 אנראהם קולי . וחפץ מא אסתחפצתה .
 מן וצאיא ורכומי ושראיעי : וישב יצחק
 בגרר : ויתיב יצחק בגרר : פאקאם
 יצחאק פי אלכרוין : וישאלו אנשי
 המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא פי ירא
 לאמר אשתי פן יהרגני אנשי המקום
 ערדבקה כחטובת מראה הוא : וישאלו
 אנשי אתרא עד עיסק אתתיה . ויאמר
 אחת היא . ארי דחיל למימר אתתי .
 דלמא יקטלונני . אנשי אתרא עד רבקה .
 ארי שפירת חיזו היא : פסאלוה אהל
 אלמוצע ען זוגתה . פקאר הי אכתי .
 לאנה תכוזף אן יקוד הי זוגתי . כלא
 יקתלונני . אהל אלמוצע עדיהא . אד הי
 חסנה ארמנצר : ויהי פי ארכורין שם
 הימים וישקת אבימלך מלך פלשתים
 בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את
 רבקה אשתו : והנה פד סגיא ליה תמן
 זמיא . ואסתכי . אבימלך מלכא
 דפלשתאי . מן חרבא . וחוא . והא יצחק
 מחייה . עם רבקה אתתיה : פלמא טאלת
 איאם מקאמה תם . אמדע . אבימלך
 מלך פלסטין . מן כזה לה . פנצר . פאר
 ביצחאק ילאעב . רבקה זוגתה : ויקרא
 אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך
 הוא ואיך אמרת אחתי הוא ויאמר אליו
 יצחק פי אמרתי פן אמות עליה : וקרא
 אבימלך ליצחק . ואמר ברם הא אתתך
 היא . ואיכדין אמרת אחת היא . ויאמר
 ליה יצחק . ארי אמרית . דלמא אתקטייל
 עליה : פדעא אבימלך ביצחאק . קאר
 אד הי זוגתך . ולם קלת הי אכתי .
 קאר לה יצחאק . לאני תכוזפת . אן
 אקתל בסבבחהא : ויאמר אבימלך מה
 יאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם
 את אשתך והבאת עדינו אשם : ויאמר
 אבימלך . מא דא עבדת דנא . פועיר פון
 שכיב . דמיחד בעמא ית אתתך .

ואתיתא עלנא חונא : פקאר אבימלך .
 מא דא צנעת בנא . ען קדיל . לו צאנע
 אהר קומנא זוגתך . גלבת עדינא אתמא :
 ויעו אבימלך את כל העם לאמר הנני
 באיש הזה ובאשתו מות יומת : ופקיד
 אבימלך . ית פד עמא למימר . דינויק
 לגוברא הדין . ודאתתיה אתקטלא
 יתקטייל : פנארא אבימלך . פי גמיע קומה
 קאילא . מן אדא הדא אלרגר . וזוגתה
 פדיקתל קתרא : וזרע יצחק בארץ ההוא
 וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו
 יהוה : וזרע יצחק בארעא ההיא .
 ואשבת . בשתא ההיא על חד מאה
 פדשערוהי . וברכיה יי : תם זרע יצחאק
 פי תלך אלארץ . פוגר פי תלך אלסנה
 מאה באלחור . ובארך לה אלה : ויגד
 האיש וילך הלוך ויגל עד ביתר מאד :
 ורבא גוברא . ואזל אזיל סני ורבי . עד
 דרבא דחדא : פעצם אלרגר . וכאן כל
 מא מר עצם . ארי אן עצם גרא : ויהי
 לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה
 ויקנאו אתו פלשתים : והוה ליה גיתי
 ענא וגיתי תורי . ועבדה סני . וקניאו
 ביה פלשתאי : וצאר לה מאשיה גנם
 ומאשיה בקר . וחשם כתייר . חתא חסדוה
 אלפלסטיניין : וכדי הפארות אשר חפרו
 עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום
 פלשתים וימלאום עפר : וכר בירי .
 דחפרו עבדי אבנהי . בימי אברהם
 אבנהי . טמונין פלשתאי . ומזונין עפרא :
 ונמיע אלאבאר . ארדי חפרוהא עבדי
 אביה . עלי עהר אנראהם אביה . כאן
 קר סדהא ארפלסטיניין . ומרוהא
 תראבא : ויאמר אבימלך אלי יצחק דך
 מעפניו פי עצמתו מפני מאד : ויאמר
 אבימלך ליצחק . איזיל מעפנא . ארי
 תקיפת מננא דחדא : פקאר אבימלך
 ליצחאק . אמין מן ענדנא . לאנד קר
 עצמת מנא גרא : וילך משם יצחק ויחן

חלק חדקדוק ה) ועבדה רבה הרגום שלנו ועבדה כלשון הפסוק, אחיא כרש"י שפי' עבדה פעולה, עבודה בחולם משמע עבודה אחת, והרפוס דגרים פולחנא משמעו עבודה אחת, והראב"ע פי' שהוא כמו סגולה, וא"כ אין לשנות ולתרגם פולחנא שהוא שם פעולה הנמשכת מהשם וכן תרגמו בכ"ד גדול עבדה: ו) כי עצמת מפניו מאד, ס' מנצפ"ד לנאולה כ"כ בהנינא וי"ל"ט: בנהל

בנחל גרר וישב שם: ואז מתמן יצחק.
 ושרא בנחלא דגרר ויתוב תמן: פמצא
 מן תם יצחאק. וגזר פי ואז אדכלוזן
 ואקאם תם: וישב יצחק ויחפרו את
 בארת הפים אשר חפרו בימי אברהם
 אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות
 אברהם ויקרא להן שמות בשמת אשר
 קרא להן אביו: ותב יצחק. וחפר ית
 בירי דמיא. וחפרו בימי אברהם אביו.
 וטמונין פלשתאי. בתר דמות אברהם.
 וקרא להן שמחן. בשמחן. דהוה קרי
 להן אביו: תם עאז יצחאק. וחפר
 אבאי ארמא. אדרי נאנת מחפורת עלי
 עהד אבראהם אביו. ובאן קד סדהא
 אלפרסטיניין בעד מותה. וסמאהא
 באסמא. כמא קד באן סמאהא אביו:
 ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם
 באר מים חיים: וחפרו עבדי יצחק
 בנחלא. ואשפחו תמן ביר דמין נבעין:
 פלמא חפרו עבדי יצחאק פי ארואד.
 וגזר תם. ביר מא נאבע: ויריבו רעי
 גרר עם דרעי יצחק דאמר לנו הפים
 ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו
 עפו: ונצו רעוותא דגרר. עם רעוותא
 דיצחק. דמימר דינא מיא. וקרא שמה
 דבירא עשק. ארי אתעשקו עפיה:
 פכאצם רעאת אדכלוזן רעאת יצחאק.
 קאדין אדמא דנא. פסמא דארך אלביר
 שגלא. למא אשתגרו מעה: ויחפרו באר
 אחרת ויריבו גם עליה ויקרא שמה
 שטנה: וחפרו ביר אחרי. ונצו אף עלה.
 וקרא שמה שטנה: פחפרו ביר אברא.
 פכאצמוה עליה. פסמאהא דאת
 אלענאד: ויעתק משם ויחפר באר אחרת
 ולא רבו עליה ויקרא שמה רחבות ויאמר
 כי עתה הרחיב יהוה לנו ופרנינו בארץ:
 ואסתלק מתמן. וחפר ביר אחרי. ולא
 נצו עלה. וקרא שמה רחבות. ויאמר
 ארי בעין אפתי יי. דנא ונפוש בארעא:
 פאנתקל מן תם. וחפר ביר אברא. ולם

יכאצמוה עליה. פסמאהא דאת
 ארסעה. פקאל. אלאן יוסע אלה. רנא
 וינמנא פי ארברד: ויעל משם באר
 שבע: וסליק מתמן רנא שבע: תם
 צעד מן תם ארי ביר סנע: וירא ארי
 יהוד בפילה תהא ויאמר אנני אלה
 אברהם אבך אל תירא כיי אתה אנני
 ונתתניך והנניתי את ידך בעבד
 אברהם עבדי: ואתגלי ליה יי פלילי
 תהא. ויאמר. אגא. אלהיה דאברהם
 אבך. לא תדח ארי בסערך מימרי
 ואברכיני ואסני ית בנך. גדיל אברהם
 עבדי: פתגרא לה אלה פי תלך אליה
 וקאל. אנא אלאה אבראהם אבך. לא
 תבאת פאני מעך. ואבארך פיך ואנת
 נסלך. בסבב אבראהם עבדי: ויבן שם
 מזבח ויקרא בשם יהוה ויט שם אלה
 ויכרי שם עבדי יצחק באר: ונבא תפ
 מדבחא. וצלי בשמא דיי. ופרסיה תפ
 דמשכניה. וכרו תמן עבדי יצחק בירא
 פננא תם מדבחא. ורעא באסם אלה
 ומד תם כבאה. וכרו תם עבדה בירא
 ואבימרך חלק אליו מגרר ואחוזת מרעה
 ופיכל שר צבא: ואבימרך. אתא לותי
 מגרר. וסיעת מרחמותי. ופיכל ר
 חילה: ואבימרך. סאר איה מן אנדוין
 ואחוזת נדימה. ופיכל ריים גישה
 ויאמר אלהם יצחק מדוע פאתם אל
 ואתם שנאתם אתי ותשדחוני מאתכם
 ויאמר להן יצחק. מדין אתיתון לותי
 ואתון סגיתון יתי. ושדחתוני מדותכון
 פקאל להם יצחאק. מא באדכם גית
 ארי. ואתם שניתמוני. וטרדתמוני מ
 ענדכם: ויאמרו ראו ראינו כי היה יהוה
 עמך ונאמר תדי נא אלה בינותינו פינינו
 ובינה ונכרתה ברית עפך: ויאמרו מהו
 חוינא ארי הוה מימרא דיי בסערך
 ואמרנא. תתקיים בעין מומתא. דתו
 בין אבתנא פיננא ובניך. ונגזר קרי
 עפך: קאלו. אנא ראינאן אלה מען

פקלנא . יכון חרג ביננא ובינך . ונעאחדך
 עהדא : אמר תעשה עמוני רעה כאשר לא
 נגענך וכאשר עשינו עמך רק טוב
 ונשדך בשלום אתה עתה ברוך יהוה :
 אם תעביר עמנא בישא . כמא דלא
 אנזיקנך . וכמא דעברנא עמך לחוד טב
 ושלחנך בשלום . את כען בריבא דיין :
 אן לא תצנע בנא שרא . כמא דס נודך .
 וכמא צנענא מעך כירא מתצא .
 ואטלקנאך בסלאם . את אלאן מבארך
 אלה : ויעש להם משתה ויאכדו וישתו :
 ועבר להון משתה . ואכדו ושתו :
 פצנע להם מגרסא . אכדו פיה ושרבו :
 וישכמו בבקר וישבעו איש לאחיו
 וישלחם יצחק וירכו מאתו בשלום :
 ואקדימו בצפרא . וקיימו גבר לאחיה .
 ושלחיון יצחק . ואזרו מלותיה בשלום :
 סאדלגו בארנראה . והרף כל אמר
 לאביה . פאטלקהם יצחאק . ומצומן ענדה
 בסלאם : ויהי בפיוס ההוא ויבאו עבדי
 יצחק ויגדו לו עדי אהות תבאר אשר
 חפרו ויאמרו לו מצאנו מים : והוה פיוסא
 ההוא . ואתו עבדי יצחק . ותוואו ליה .
 על עיסק ברא דחפרו . ויאמרו ליה
 אשכחנא מיא : ולמא כאן פי דאך איום .
 גאו עביר יצחאק . ואכברוה בסבב אלכיר
 אלדי חפרוהא . וקאו לה קד וגדנא מאא :
 ויקרא אתה שבעה על-בן שם העיר
 באר שבע עד היום הוה : וקרא יתה
 שבעה . עד בן שמא דקרתא באר שבע .
 עד יומא הדין : פסמאהא סבעה . דדאך
 אסם אלקריה ביר סבע . אי הוה אריום :
 ויהי עשו בן ארבעים
 שנה ויקח אשה את יהודית בת-בארי
 החתי ואת בשמת בת-אילן החתי : והוה
 עשו בר ארבעין שנין . ונסיב אתתא ית
 יהודית . בת בארי חתאה . וית בשמת .
 בת אילון חתאה : ולמא כאן עשו אבן
 ארבעין שנה . תזווג באמראה אסמהא
 יהודית . אבנה בארי אלחתי . ובשמת .

טז (פטר תורה)

אבנה אלו אלחתי : ותהיו מרת רוח
 ליצחק ולרבקה : ותוואה מסבבן ומרנן .
 על מימר יצחק ורבקה : פכאנתא
 מבאפתא . ראי יצחאק ורבקה : ס ויהי
 כייזקן יצחק ותבתין עיניו מראת ויקרא
 את-עשו א בנן הגדל ויאמר אליו בני
 ויאמר אליו הנני : והוה בר סבי יצחק .
 וכהיא עינוהי מלמחוי . וקרא . ית עשו
 בריה רבא . ויאמר ליה ברי . ויאמר ליה
 האנא : ולמא שאך יצחאק . וקאמתא
 עינאה מן אן ניצור . פנאדא כעשו אבנה
 אלאכבר . וקאל להיא אבני . קאר לבך :
 ויאמר הנה-נא זקנתי לא ידעתי יום
 מותי : ואמר . הא כען סיבות . לית אנא
 ידע יום מותי : קאר חודא קד שכת .
 ולס אעלם יום מותי : ועתה שא-נא כלך
 תליך וקשתך וצא השדה ועודה לי צידה :
 וכען סב כען זינד . סיפך וקשתך . ופוק
 דחקקרא . ועוד לי צידא : ואלאן אחמד
 אלתך (סלאחד) . סיפך וקוסך . ואכרנ
 אלי אלצחרא . וצד לי צידא : ונעשה-לי
 מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי
 ואכלה בעבור תברכה נפשי במרם
 אמות : ועביר לי תבשילין . כמא
 דרחימית . ואעיר די ואיכול . בדי .
 דתברכה נפשי עד לא אמות : ואנענה
 לי ארואנא כמא אהב . ואיתי בה ואכל
 מנה . לכי תבארך נפסי קבל אן אמות :
 ורבקה שמעת בדבר יצחק אל-עשו בני
 וינד עשו השדה לצוד ציד דהביא :
 ורבקה שמעת . בר מליד יצחק . עם
 עשו בריה . ואזר עשו דחקקרא . דמצד
 צידא לאיתאה : פסמעת רבקה . חין ה
 כלם יצחאק בראלך עשו אבנה . פמצא
 עשו אלי אלצחרא . ליצתאד צידא יאתי
 בה : ורבקה אמרה אל-יעקב בנה לאמר
 הנה שמעתי את אביך מדבר אר-עשו
 אחיך לאמר : ורבקה אמרת . דיעקב
 ברה דמימר . הא שמעית מן אבך .
 כמליל . עם עשו אחיך דמימר : פקאלת

רבקה

רבקה ליעקוב אבנהא . הודא קר סמעת
 אביך . יכלם עשו אביך קאילא : הביאה
 לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה
 ואברככה לפני יהוה לפני מותי : איתא
 לי צידא . ועבד לי תבשילין ואיכל .
 ואברכיך . קדם יי קדם מותי : איתני
 כעיד . ואצנעה לי ארוואנא אבל מנה .
 חתא אנארכך . בין ידי אלה קבל מותי :
 ועתה בני שמע בקלי לאשר אני מצוה
 אתך : ובען ברי קביל מני . למא דאנא
 מפקדא יתך : ואלאן יא אבני אקבל מני .
 מא אמרך בה : לדנא אל תצא וקחדי
 משם שני גדיי עזים טובים ואעשה אתם
 מטעמים לאביך כאשר אהב : איזיל בען
 לענא . וסב לי מתמן . תרין . גדיי עזין
 טובין . ואעבד ותהון תבשילין . לאביך
 כמא דרחים : אמין אלי ארגנס . וכר לי
 מן תם . גדיין מן אלמאעו גידיין .
 ואצנעהמא ארוואנא . לאביך כמא יחב :
 והבאת לאביך ואכל בעבר אשר יברכה
 לפני מותי : ותעיד לאביך ויכול בדי .
 היברכך קדם מותיה : ותדכרהמא
 לאביך ויאכל מנהמא . לכי יבארכך קבר
 מותה : ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן
 עשו אחי איש שער ואנכי איש חק :
 ואמר יעקב . דרבקה אפיה . הא עשו
 אחי גבר סערן . ואנא גבר שעיע : פקא
 דהא . הודא עשו אבי רגל שעראני .
 ואנא רגל אנרד : אוכי ימשני אבי ותיתי
 בעיניו כמתעתע והבאתי עמי קלה ולא
 ברכה : מאם ימושנני אפא . ואידי בעינודי
 כמתלעב . ואיתי עדי . דוטין ודא ברכן :
 רעד אבי אן ינסני . פאכון ענדה כלאעב .
 ואגלב עליי לענה ולא ברכה : ותאמר לו
 אמו עלי קללתה בני אה שמע בקלי ולך
 קחדי : ואמרת ליה אפיה . עלי אתאמר
 בנבואה דא ייתון לוטיא עקך ברי . פרם .
 קביל מני ואיזיל סב לי : פקאלת לה אמה .
 עליי אסתרפאע לענתך יא אבני . רכן .

חלק הרקדוק (1) ביר יעקב, כ"ה בהיגאן הטפחא ביעקב :

אקבל מני ואמין כד דיאלך : וילך ויקח
 ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר
 אהב אביו : ואזל ונסוב . ואיתי לאפיה .
 ועבדת אפיה תבשילין . כמא דרחים
 אבותי : פמצא ואכר . ואתא בהם אלי
 אמה . פצנעהמא ארוואנא . כמא יחב
 אביה : ותקח רבקה אתי בגדי עשו פנה
 הגדל החמדת אשר אתה בפית ותלבש
 אתי יעקב בנה . תקטן : ונסבת רבקה
 ית לבושי עשו . ברה רבא דכיייתא
 דעמה בביתא . ואדפישת ית יעקב ברה
 ועירא : תם אכדת רבקה . תיאב עשו
 אבנהא אלאכבר אלפאכרה . לדי מעהא
 פי אלבית . ואלכסת יעקוב אבנהא
 לאצנר : ואת ערת גדיי העזים הלבשה
 על ידיו ועל חלקת צוארו : וית . משני
 הגדי בני עזי . אדפישת עד יהוה . ועל
 שעיעות צוריה : וגלוד לאנרא . לכסתהא
 עלא ידיה . ועלי מלוסה חלקה : ותת
 את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה
 ביד יעקב בנה : ויהבת ית תבשיליא
 וית לחמא דעבדת . ביד יעקב ברה
 וגעלת אלאוואן . ואלכבו אדרי צנעת
 ביד יעקוב אבנהא : ויבא אל אביו ויאמר
 אבי ויאמר הגני מי אתה בני : ועאל דוח
 אבותי ואמר אפא . ואמר האנא . מן את
 ברי : פדכר אלי אביה וקאל יא אבאה
 קאל לביך . מן את יא אבני : ויאמר
 יעקב ארי אביו אנכי עשו בכה עשית
 כאשר דברת אלי קוסנא שבה ואכלת
 מצודי בעבור תברכני נפשה : ואמו
 יעקב לאבותי . אנא עשו בוכרה . עבדית
 כמא דמליתא עמי . קום בען אסתחר
 ואבוד מצודי . בדיד דתברכני נפשה
 פקאל יעקוב לאביה . אנא עשו בכרך
 צנעת כמא אמרתני . קום אאן פאגנס
 וכל מן עידי . לכי תבארכני נפסך
 ויאמר יצחק אל בני מה זה מחרת למצא
 בני ויאמר פי הקרה יהוה אלהיך לפני

ואמר יצחק לבניה . מא דין . אהיה
 לאשכנז פרי . ואמר . ארי זמן .
 אלהך קדמי : פקאל לה יצחק . מא דא
 אסרעת ארונך יא אבני . קאל . אלה
 רבך ופק בין ידי : ויאמר יצחק אלי יעקב
 גשה נא ואמשה בני האמה זה בני עשו
 אסרע : ואמר יצחק ליעקב . קרב פנך
 ואמושנה פרי . האת דין . פרי עשו אם
 לא : קאל . תקדם התא אנסך יא אבני .
 הו את . אבני עשו אם לא : ויגש יעקב
 אלי יצחק אביו וימשהו : ויאמר הקל קול
 יעקב והידום ידי עשו : וקריב יעקב .
 לות יצחק אביו ומשהו . ואמר . קלא
 קליה דיעקב . ודיא ידי עשו : פתקדם
 אליה וגסה . וקאל . אלעות צות יעקוב .
 ואלודין ידי עשו : ולא הפירו פיהו ידיו
 בידי עשו אחיו שערות ויברכהו : וקא
 אשתמודיעה . ארי הווא ידוהי . בידי .
 עשו אחוהו סערנן . וברכה : ודם
 והבתה . אל כאתא ידאה . בידי עשו
 אביו שער אניתאן . וברכה : ויאמר
 אתה זה בני עשו ויאמר אני : ואמר .
 אתה דין פרי עשו . ואמר אגא : כל קאל
 לה . את אבני עשו . קאל אגא הו :
 ויאמר הגשה לי ואברה מציד בני למען
 תברכה נפשי ויגשלו ויאכל ויבא לוין
 וישת : ואמר . קריב קדמי ואיכל מצידא
 דבני . פדיל דתברכה נפשי . וקריב
 ליה ואכל . ואעיל ליה חמרא ושתי : קא
 קדם לי חתא אכל מן עיד אבני . רבי
 תבארך נפסי . פקדם לה ואכל . ואתא
 בכמר ושרב : ויאמר אלו יצחק אביו
 גשה נא וישקה לי בני : ואמר ליה יצחק
 אביו . קרב פנך וישק לי פרי : תם קאל
 לה יצחק אביו . תקדם קבלני יא אבני :
 ויגש וישקלו ויבה את ידיה בגדיו
 ויברכהו ויאמר ראה ריח בני פריח שדה
 אשר פרכו יהוה : וקריב וישיק ליה .
 וארית ית ריח לבושהו וברכה . ואמר .

הו ריח פרי . פריח חקלא . וברכה
 י : פתקדם וקבלה . ושם ראה תראה
 פנא רכה . וקאל אגא ראה אבני .
 ברראה רועה . קד בארבה אלה : ויפן
 לך האלהים משל השמים ומשמני הארץ
 ורב דגן ותרש : ויפן לך . מפיא
 השמיא . ומפניא דארעא . ופניות עכו
 וחמר : ויעטך אלה . מן טל אלסמא
 ודם אלארץ . וכתרה ארדן ויעצור :
 ועבדך עמים ושתחו לך לאפים חוה
 גבר לאדה ושתחו לך בני אפך ארדן
 ארור ומברכה ברך : ופניתך עממו
 וישתעבדו לך מדכון . הו רב יאקה .
 ויסדו לך בני אפך . ליטך יהון ליטן .
 וברכה יהון פריטין : יכדמך אלאמם .
 ותלעך לך אלאהא . וכן מולא אכותך .
 ויכעך לך בני אפך . לאענד מלעון
 ומבארך מבארך : ויהי פאשר בלה
 יצחק לבנה את יעקב ויהי אף יגא יגא
 יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו
 בא מצידו : ויהו . פד שיעי יצחק לברכא
 ית יעקב . ויהו ברם מיפק נפק יעקב .
 מן קדם יצחק אביו . ועשו אחוהו . קאל
 מצידה : פדמא פרג יצחק מן תברך
 יעקוב . כאן למא כרג מן בין ידוה . ועשו
 אביו . אקבל מן עידה : ויעש נסיהא
 מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם
 אביו ויאכל מציד פנו בעבר תברכני
 נפשה : ועבר את הוא תבשילין . ואעיל
 לאביו . ויאמר לאביו . יקום אפא ויכיל
 מצידא דבריה . פדיל דתברכני נפשה :
 פנע הו אגא אלאגא . ואתא ברא
 אלי אבנה . וקאל . יקום אבני ויאכל מן
 עיד אבנה . לני תבארני נפסך : ויאמר
 לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנה
 גברך עשו : ואמר ליה . יצחק אביו מן
 את . ויאמר . אגא . פרג פוכרך עשו :
 פקאל לה . יצחק אביו מן את . קאל .
 אגא אבנד בכרך עשו : ויחרד יצחק

חלק הרקדוק ח) ואשר השין בשוא נח ברוב התנאים :

וישתחו קרי

תורה

תורה גדלה עדי-מאד ויאמר מי-אפוא
 הוא הצד צד ויבא לו ואכל מכל במרם
 הבוא ואברכהו גם-כבוד יהיה : ותיה
 יצחק תורה רבא עד לתדא . ואמר . מן
 הוא דיכי . הצד צדא ואעיד לי . ואברית
 מפוקא . עד לא תיעוד ובריתיה . אף
 בריד יהי : פוענ יצחאק וענה עצימה
 גרא . וקאל מן הו דא . אלדי אצתאר
 צידא ואתאני בה . ואכלת מנה . קבל אן
 תני פבארכתה . פליכון איצא מנארבא :
 בשמע עשו את-דברי אביו ויצעק צעקה
 גדלה ומרה עדי-מאד ויאמר לאביו ברכני
 גם-אני אבי : כד שמע עשו ית פתגמי
 אבוהו . וצות צוחא . רבא ומרירא עד
 לתדא . ואמר לאבוהו . בריכני אף די
 אפא : פדמא סמע עשו כלאם אביה .
 צרך צרכה . עצימה ומרה גרא . וקאל
 לאביה . בארכני אנא איצא יא אבאה :
 ויאמר בא אחיה במרמה ויקח ברכתך :
 ואמר . עאל אחוך בתבמא . וקביל
 ברכתך : קאל . קד נא יצך בכבר .
 ואכד ברכתך : ויאמר הכי קלא שמו
 יעקב ויעקבני זה פעמים את-בכרתי
 לקח והנה עתה לקח ברכתי ויאמר הלא
 אצלת די ברכה : ואמר . יאות קרא שמה
 יעקב . ותבמני דגן תרתין זמנין . ית
 בכירותי גסיב . והא בען קביל ברכתי .
 ואמר . הלא שבקת די ברכא : קא נעמא
 סמי יעקוב . אד תעקבני מרתין אראודה
 אכד בכורתי . ואלאן אכד ברכתי . תם
 קאל . אלים בקית לי ברכה : וישן יצחק
 ויאמר לעשו הן גביר שמתיו דך ואתי
 בל-אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירש
 סמכתיו ולכה אפוא מה אעשה בני :
 ואתיב יצחק ואמר לעשו . הא רב .
 שויתיה עלוך . וית בל אחוהי . יהבית ליה
 לעבדין . ובעבור ובחמר סעדתייה . וך
 בען . מא אעביד ברי : פאנאבה יצחאק
 וקאל . הודא קד ציירתה מולאך . וגמיע

אבותה נעלתהם לה עבדא . ונאלת
 ואלעציר אסנתתה . ולך אלאן . מא אעני
 יא אבני : ויאמר עשו אל-אביו הברכה
 אחת הוא-לך אבי ברכני גם-אני אבי
 וישא עשו קדו ויבך : ואמר עשו לאבוהו
 הברכתא חדא היא-לך אפא . בריכני אף
 די אפא . וארים עשו קלדיה ונבא : פק
 עשו לאביה . אברכה ואחדה הי לך יא
 אבאה . בארכני אנא איצא יא אבאה
 ורפע צותה ונבא : וישן יצחק אביו ויאמר
 אליו הנה משמני הארץ יהיה מושבך
 ומטל השמים מעד : ואתיב . יצחק אבוהו
 ואמר ליה . הא . משונבא דארעא יה
 מותבך . ומטלדא דשמיא מדעילא
 פאנאבה יצחאק אביה וקאל . הודא מ
 דסם אלארין יכון מסכנד . ומן מד אסמא
 מן אלעלו : ועל-חרבך תחיה ואת-אתך
 תעבד והיה פאשר תריד ופרקת עק
 מעד צוארך : ועל חרבך תיחי . וית אחוה
 תפלת . ויתי כד יעברון פנוהי על פתגמי
 אוריתא . ותעדי נדיה מעל צווקה : ועל
 סיפך תחיא . ואכך תכרם . ויכון אדא
 אסתולית . פכנת אצרה ען ענקך .
 וישמם עשו את-יעקב על-הברכה אשר
 ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי
 אבד אבי ואחרנה את-יעקב אחי : ונסר
 עשו דבכו ליעקב . עד ברכתא דברכיה
 אבוהו . ואמר עשו בלפיה . יקרבו ימי
 אבדיה דאפא . ואקטול ית יעקב אחי :
 פחקר עשו ערא יעקוב . בסנב אברכה
 אלדי בארכה אביה . פקאל עשו פ
 נפסה . סתקרב איאם חון אבי . ואקתל
 יעקוב אבי : ויגד לרבקה את-דברי עשו
 פנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב פנה
 הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחי
 מתנתם דך דהרגך : ואתחוא דרבקה
 ית פתגמי עשו ברה רבא ושדחת . וקרר
 ליעקב ברה זעירא . ואמרת ליה . הא
 עשו אחוך . כמין דך דמקטלך : פאנברת

רבקה חלק הר קד וק (י) הוא הצד ציד , הקמ"ץ רתב מפני . המאריך : (יא) הכי קרא שמו , היבת קרא מלרע : (י) חצי הספר בפסוקים

רבקה . בכראם עשו אבנאה אלאכבר .
 פבעתת . ודעת בעקוב אבנאה אלאכבר .
 וקאלת לה . הודא עשו אכר . מתואעדך
 ליקתלך : ועתה בני שמע בקלי וקום
 ברחלך אדל לבן אחי הרנה : וכען פרי
 קביר מני . וקום איזיל קד . לות לבן אחי
 רחרן : ואלאן יא אבני אקבר מני . וקום
 אמין . אלי לבן אכר אחי רחרן : וישבת
 עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת
 אחיך : ותתיב עמיה יומין ועירון . עד
 דחתוב חמתא דאחוק : וקם ענדה
 איאמא יסרה . אלי אן תרגע תמייה
 אכר : עדי שוב אחי אחיך מפה ושבה
 את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיה
 משם למה אשר גם שניכם יום אחד :
 עד דיתוב רוגזא דאחוק מנה . ויתנשי ית
 דעבדת ליה . ואשלח ואדברנה מתמן .
 למא אתבול אף תרוכין יומא חד : אי אן
 ירגע נעבה ענד . וינסא גמיע מא צנעת
 בה . ואנעת ואכרך מן תם . ללא
 אתכלמא פי יום ואחד : ותאמא רבקה
 אד יצחק קאתי בתי מפני בנות חת אם
 לקח יעקב אשה מבנות יחת באדה
 מבנות הארץ למה לי תים : ואמרת
 רבקה ליצחק . עקית בתי . מן קדם בנת
 חתא . אם נסיב יעקב . אתהא מבנת
 חתא בארין מבנת ארעא . למא די חיון :
 קאת רבקה ליצחק . קד צנרת פי
 חזתי . מן קבל בנאת חת . אן תזווג
 יעקוב מנהן מתד הולאי או מן בנאת
 אהל אלבלד . פלמא דא לי חיוה : ויקרא
 יצחק אלי יעקב ויברך אתו ויצוהו ויאמר
 לו לא תקח אשה מבנות פנען : וקרא
 יצחק . לי יעקב וברך יתיה . ופקדיה ואמר
 ליה . לא תסב אתהא מבנת פנען : פדעא
 יצחאק . ביעקוב ובארכה . ואוצאה וקאל
 לה . לא תאכר זוגה מן בנאת כנעאן :
 קום לק פדנה ארם ביתה בתואל אכר
 אמה וקחלה משם אשה מבנות לבן אחי
 אמה : קום איזיל לפדן דארם . לבית

פתואל אבנאה דאמה . וסב קד מתמן
 אתהא . מבנת לבן אחיהא דאמה : קום
 אמין אחי פדן ארם . אחי בית בתואל
 נדך . וכד קד מן תם אמראה . מן בנאת
 לבן כארך : ואל שדי יברך אתה ויפרך
 וירבך והיית לקהל עמים : ואל שדי
 יברך יתה . ויששנך ויסנינה . ותהי לבנשת
 שבטין : ואשטיק ארנאפי ינארך פיד .
 וינמד ויכתרך . ויכון מנד גוק אמם :
 ויתן קד את ברכת אברהם קד ולורעה
 אתה לרשתה את ארץ מגרית אשר נתן
 אלהים לאברהם : ויתן קד ית ברכתא
 דאברהם . קד ולבנד עמך . למידתך ית
 ארע תותבותך . דיתב " לאברהם :
 ויעמיד ברכה אבראהם . לק ולנסדך
 בערך . אן תחזו בלד סבנאך . אדי אעטא
 אלה לאבראהם : וישלח יצחק את יעקב
 ויך פדנה ארם אד ללבן בן בתואל
 הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו : ושלח
 יצחק ית יעקב . ואזיל לפדן דארם . דות
 לבן בר בתואל ארמאה . אחיהא דרבקה .
 אפיה דיעקב ועשו : פבעת יצחאק
 ביעקוב . ומצא אחי פדן ארם . אלי לבן
 אכר בתואל ארארמני . אכר רבקה . אם
 יעקוב ועשו : וירא עשו פי ברך יצחק
 את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת
 לו משם אשה בכרכו אתו ויצו עליו
 לאמר לא תקח אשה מבנות פנען : ותוא
 עשו . אחי ברך יצחק ית יעקב . ושלח
 יתיה לפדן דארם . למסב ליה מתמן
 אתהא . בדרוך יתיה . ופקיד עדוהי
 דמימר . לא תסב אתהא מבנת פנען :
 פלמא עלם עשו . אן יצחאק קד כארך
 יעקוב . ובעת בה אלי פדן ארם . ליתכד
 לה מן תם אמראה . ואוצאה וקאל לה .
 לא תזווג באמראה מן בנאת כנעאן :
 וישמע יעקב אד אביו ואל אמו ויך
 פדנה ארם : וקביר יעקב . מן אבוהי ומן
 אפיה . ואזיל לפדן דארם : פקבר יעקוב
 מן אביה ואמה . ומצא אחי פדן ארם :

ורא

(*) קור וערא יז (כתר תורה)

וירא עשו כי רעות בנות פגעו בעיני יצחק
אביו: וחוא עשו. ארי בישן בנת פגעו.
בעיני יצחק אביו: פלמא רוא עשו.
אן בנאת כנעאן שראר. ענד יצחק
אביה: וירך עשו אר' ישמעאל ויקח את'
מחלת' (א) פת' ישמעאל בן אברהם אחות
נביות ער' נשיו לו לאשה: ואז עשו דות
ישמעאל. ונסיב. ית מחלת בת ישמעאל
בר אברהם. אחתיה הנביות. עד נשוהי
ליה לאתו: פמצא עשו ארי' אסמאעיל.
ותזוג במחלת אבנה אסמאעיל אבן
אברהם. אכת נביות. פצארת לה
זוגה מע נסאיה: פ פ פ

ק'ו פ'ס' ס' יהלאל ומפצרון טשא דבר ה' במלאכי ס' א'
דר'ר למנחה וכו' :

ויצא יעקב מבאר שבע וירך חרנה:
ונפק יעקב מבאר שבע. ואזל לחרן: תם
כרג יעקוב מן ביר סבע. לימצי ארי' חרן:
ויפגע במקום וירן שם פיי' גא השמש
ויקה מאבני המקום וישם מראשתיו
וישכב במקום ההוא: וערע באתרא.
ובת תמן ארי' עאל שמשא. ונסיב מאבני
אתרא. ושוי איסרוהי. ושכיב באתרא
ההוא: פואפא ארמוצע אלכאין. ובנאת
תם אד גאבת אשמש. ואנד מן הנארתה.
ונעדהא מהוסדה. ונאם פיה: ויחלם
והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע
השמימה והנה מראבי אלהים עלים
וירדים בו: ותלם. והא סולמא געיין
בארעא. ורישיה מטי עד צית שמיא.
והא מדאכיא די'. סלקין ונתתין ביה:
פראא חלמא. באן סלאם מנתצבא עדי
אלארין. וראסה ידאני ארסמא. ואדא
במדאיכה' אלה. תצעד ותנוג פיה:
והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה
אדני אברהם אביך ואדני יצחק הארין
אשר אתה שכב עליה לך אתננה
ודורעה: והא יקרא די'. מעתד עלוהי
ואמר. אנא יי'. אלהיה דאברהם אבוק.
ואלהיה דיצחק. ארעא. דאת שכב

עדה. לך אתננה זלכנה: ואדא בנו
אלה. ואקף אמאמה וקאל. אנא אלה
אלה אברהם אביך. ואלה יצחק
אלארין. אדני את נאים עדיהא. לך
אעסיהא ולנסרך: והיה זרעה בעפך
הארין ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה
ונברכה בך כל משפחת האדמה וכו' ערה
ויהו בך סיאין בעפרא דארעא
ותתקף. למעורבא ולמדנתא ולצפונא
וקדומוא. ויתברכין בדיך. כל זרעית
ארעא ובדיל בך: ויבון נסלך כתרוב
אלארין. ותנמו. גרבא ושקא ושמארא
וננובא. ויתבארך בך. גמיע עשאי
ארין ובנסלך: והנה אנכי עפך ושמתיה
בכל אשר תלך והשבתיה אל' האדמה
הזאת כי לא אעזבה עד אשר אס' עשית
את אשר דברתי לך: והא מימרי במערה.
ואטרונה בכל אתר דתהק. ואתיבך.
לארעא הדא. ארי' לא אשפקיך. עד
דאעביד. ית דמדילית לך: והאנא מעד.
ואחפנך אין מא סלכת. ואררך ארי' הדא
ארבלד. לאני לא אתרכך. ארי' אין אפי
לך. במא ועדתך: וייקין יעקב משנתו
ויאמר. אבן יש יהוה במקום הזה ואבני
לא ידעתי: ואתער יעקב משנתיה.
ואמר. בקושטא יקרא די'. שרי באתרא
הדין. ואנא לא הויתי ידע: פאסתיקין
יעקוב מן נומה. פקאר. אדן נור אלה
פי הדא ארמוצע. ואנא לם אעלם: ויירא
ויאמר מה' נורא המקום הזה אין זה פי
אסיבית אלהים וזה שער השמים: ודחיל
ואמר. מא דחילו אתרא הדין. לית דין
אתר הדין. אדהין אתר דרעוא פיה מן
קדם יי'. ודין תרע קביל שמיא: פכאף
וקאר. מא אכופ הדא ארמוצע. ומא
הדא אלא בית אלה. והדא באב ארסמא:
וישכב יעקב בפקר ויקח את האבן אשר
שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק
שמן על ראשה: ואקדים יעקב בעפרא.
ונסיב ית אבנא דשוי איסרוהי. ושוי יתה

קמא . ואריק משחא ער רישה : תם
 אדלג יעקוב באגרא . פאנד ארחג
 אלדי געלהא מתוסרה . נעצנה דכה .
 ועב דהנא עלא ראסהא : ויקרא את
 שם המקום ההוא בית אל ואולם לזו
 שם העיר קראשנה : וקרא . ית שמה
 האתרא ההוא בית אל . וגם . לזו שמה
 הקרתא מקדמין : פסמא דאך אלמוצע
 בית אל . ואנמא אסם אלקריה אזלא
 לזו : ויהי יעקב נדר לאמר אם יהיה
 אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר
 אני הולך ונתת לי לחם לאכל ובגד
 ללבוש : וקיים יעקב קים למימר . אם יהי
 מימרא דיי פסעדי . ויטרני באורחא דהא
 האנא אזיל . ויהן די לחים . למינד וכסו
 למדבש : תם נדר יעקוב נדרא קאלא .
 אן כאן אלה מעי . וחפני פי הדא אמריק
 אדני אנא סאלכה . ורוקני לבוא אכלה
 ותובא אלבסה : ושבתני בשלום אל בית
 אבי והיה יהוה לי לאלהים : ואתוב בשלום
 לבית אבא . ויהי מימרא דיי . די לאלה :
 ורגעת סאלמא אלי בית אבי . וכאן אלה
 לי וליא : והאבן הזאת אשר שמתי
 מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן
 לי עשר אעשרנו קד : ואבנא הדא .
 השויתי קמא . תהי דאיהי פלח ענה קדם
 י . וכל דתתין לי . חד מן עסרא אפרשניה
 בקמך : והרה אלהג . אדני געלתהא
 דכה . יכון די בית אלה . וגמיע מא
 תרוקניה אעשרה קך : וישא יעקב רגליו
 וקד ארצה בניקדם : ונטל יעקב רגלוהי .
 ואזל לארע בני מדנחא : פרפע יעקוב
 רגליה . ומצא ארי בלד אהל אלשרק :
 וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה
 ערריצאן רבעים עליה פי מן הבאר
 ההוא ישקו העדרים והאבן גדלת עלי פי
 הבאר : ותוא והא בירא בתקרא . והא
 חפון . תדתא עדרין העאן רביעין ענה .
 ארי מן בירא ההוא . משקן ערריא .
 ואבנא רבתא על פומא דבירא : פנצר

פאדא נביר פי אלצחרא . ואדא בתלאה
 קטוע מן אלגנס ראבנה עליהא . לאן
 מנהא יסקן אלקטוע . וצורה עצימה
 עלא פאהא : ונאספוי שמה כל העדרים
 וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו
 אתי הצאן והשיבו אתי האבן ערפי
 הבאר למקמה : ומתפנשין חפון כל
 ערריא . ומגדרין ית אבנא מעל פומא
 דבירא . ומשקן ית ענא . ומתיבין ית
 אבנא . על פומא דבירא לאתרה : וכאן
 אד אנתמע ארי תם רעאת אלקטוע .
 דחרגו אלהג ען פם אלביר . וסקו אננס .
 תם רדוהא ארי מוצעהא : ויאמר להם
 יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנתנו :
 ויאמר להון יעקב . אחי מנן אתון . ויאמרו .
 מחרן אנתא : קאר דהם יעקוב . מן אין
 אנתם יא אכזה . קאלו נחן מן חרון :
 ויאמר להם : הירעתם את לבן בני נחור
 ויאמרו ידענו : ויאמר להון . הירעתון ית
 לבן בר נחור . ויאמרו ידעין : קאל דהם .
 אתערפון לבן אבן נחור . קאלו נעם :
 ויאמר דהם השלום לו ויאמרו שלום והנה
 רחל בתו באה עם הצאן : ויאמר להון
 השלום ליה ויאמרו שלום . והא רחל ברתיה .
 אתיא עם ענא : קאר אהו סאלם קאלו
 נעם . והודא רחל אבנתה . גאיה מע אלגנס :
 ויאמר הן עוד היום גדול דאיעת האסף
 המקנה השקו הצאן ורכו רעו : ויאמר .
 הא עוד יומא סני . לא ערן למכנש בפעיר .
 אשקו ענא ואזילו רעו : קאר . הודא
 אלנהאר עאדה כביר . ודיס הו וקת
 אנצמאם אמאשיה . אסקו אלגנס ואמצו
 ארעוהא : ויאמרו לא נוכל עד אשר
 יאספו כד העדרים וגללו אתי האבן מעל
 פי הבאר והשקינו הצאן : ויאמרו לא נפול .
 עד דיתפנשון כל ערריא . ויגדרון ית
 אבנא מעל פומא דבירא . ונשקי ענא :
 קאלו לא נשיק דאך . ארי אן ינתמעו
 רעאת אלקטוע . וידחרגו אלהג ען פם
 אלביר . ונסקי אלגנס : עודנו מדבר עפם

ורחל | פָּאָה עִם-יְצֵאן אֲשֶׁר לְאִבִּיהָ בִּי
 רָעָה הוּא : עַד דְּהוּא מִמְלִיל עִמָּהוּן .
 וְרַחֵל אֶתָּת . עִם עֵנָה דִּלְאִבִּיהָ . אֲרִי
 רָעִיתָא הוּא : כִּנְנָאָה יִכְאֻטְבַּהֶם . אֲרִי גֵאֵת
 רַחֵל . מִעַנְגָם אִבִּיהָ . לֹאֲנֵהָ רֵאֲעִיהָ :
 וְיִהִי פֶּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל בַּת-לָבָן
 אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת-יְצֵאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּנָּשׂ
 יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת-הָאָבֶן מֵעַל פִּי תַבְּאָר וַיִּשָּׂק
 אֶת-יְצֵאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ : וְהוּהָ . כִּד הוּא
 יַעֲקֹב יִתְרַחֵל . בַּת לָבָן אֲחִיהָ דִּיאִמִּיהָ .
 וַיִּתְּ עֵנָה דִּלָּבָן אֲחִיהָ דִּיאִמִּיהָ . וְקָרִיב
 יַעֲקֹב . וַנְּגַדֵּי יֵת אֲבִנָּא מֵעַד פּוּמָא דִּבְרִיא .
 וְאֲשָׁקִי . יֵת עֵנָה דִּלָּבָן אֲחִיהָ דִּיאִמִּיהָ :
 וְלִמָּא רֵאָא יַעֲקֹב רַחֵל . אֲבִנָּה לָבָן כֵּאֵה .
 וַנְּגָם לָבָן כֵּאֵלֵה . תַּקְדָּם פִּדְחָרְנִי אֶל-חָגֵר
 עֵין פֶּם אֶרְבִּיר . וּסְקָא נְנֻמָּה : וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב
 דְּרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת-קִדּוֹ וַיִּבְדֵּךְ : וַנְּשִׁיק יַעֲקֹב
 לְרַחֵל . וְאֲרִים יֵת קָדִיָּה וְכֵכָא : פִּקְבֵל
 יַעֲקֹב רַחֵל . וּרְפַע צוּתָהּ וְכֵכָא : וַיִּגַּד
 יַעֲקֹב דְּרַחֵל בִּי אֲחִי אִבִּיהָ הוּא וְכִי בְנִי-
 רַבְקָה הוּא וְתַרְזִן וְתַגֵּד לְאִבִּיהָ : וְחִנִּי
 יַעֲקֹב דְּרַחֵל . אֲרִי כִד אֶתָּת אֲבִינָהָ
 הוּא . וְאֲרִי כִד רַבְקָה הוּא . וְרַחֵל
 וְחִינֵי אֶתָּת לְאִבִּיהָ : וְאֲכַבְרָהָ . בֵּאֵנָה
 אֲבָן עֲמַתָּהָ אֲבָן רַבְקָה . פְּחֵאֲצֵרֵת
 וְאֲכַבְרַת אִבִּיהָ : וְיִהִי כִשְׁמַע לָבָן אֶת-
 שְׁמַע | יַעֲקֹב בְּנִי-אֲחִיתוֹ וַיִּרְזַן דְּקָרְאֵתוֹ
 וַיַּחֲפֹקֵהוּ וַיִּנְשָׁקֵהוּ וַיִּבְיָאֵהוּ אֶל-בֵּיתוֹ
 וַיִּסְפֵּר לְלָבָן | אֶת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה : וְהוּהָ
 כִּד שְׁמַע לָבָן . יֵת שְׁמַע יַעֲקֹב כִּד
 אֲחִיתָהּ . וְרַחֵל דְּקַדְמוּתָהּ וַנְּפִיף לִיהָ
 וַנְּשִׁיק לִיהָ . וְאֶעֱלֶיהָ לְבֵיתָהּ . וְאֲשִׁתֵּי
 לְלָבָן . יֵת כִּד פִּתְגָמִיָּא הָאֵלִין : פִּלְמָא
 סַמַּע לָבָן . כִּבְרִי יַעֲקֹב אֲבָן אֲכַתָּהּ . הָאֲצֵר

תִּלְקָאָה וְעֵאֲנָקָה וְקַבְלָה . וְאֲדַכְלָה אֲרִי
 מְנֻדָּה . וְקָן עֲלִיהָ . גַּמִּיעַ הוּדָה אֶל-אִמּוֹר
 וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אֲךָ עֲצָמִי וְכִשְׁרִי אֶתָּת
 וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֲדָשׁ יָמִים : וַאֲמַר לִיהָ לָבָן
 כָּרִיבִי וְכִסְרִי אֶתָּת . וְיִתִּיב עִמִּיהָ וְרַחֵל
 יִמִּין : קֹאֵל לֵה לָבָן . אֲמָא אֲנֵת עֲצָמִי
 וְרַחֵמִי . פִּמְכַת עֲנֵדָה שְׁחָרָא : וַיֹּאמֶר לָבָן
 לְיַעֲקֹב הַכִּי-אֲחִי אֶתָּתָה וְעַבְדְּתָנִי תִנְסֵם
 הַנְּזִדָּה לִי מִה-פְּשִׁבְרָתְךָ : וַאֲמַר לָבָן
 לְיַעֲקֹב . הַמְדַּאֲחִי אֶתָּת . וְתַפְלַחְנִי מִנְּךָ . חֵן
 לִי מֵא אַנְרָךְ : תָּם קֹאֵל לֵה . וְאֵן כֵּנֵת
 קָרִיבִי . פִּתְנַדְמוּנִי מִנְּאָנָא . אֲכַבְרֵנִי מֵא
 אַנְרָתְךָ : וְלָבָן שְׁתֵּי בְנֵי שֵׁם הַנְּזִדָּה
 לָאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל : וְלָבָן תִּרְתִּין
 בְּנֵין . שׁוּם רַבְתָּא לָאָה : וְשׁוּם זְעִירָתָא
 רַחֵל : וְכֵאֵן לָבָן אֲבִנָּתָאן . אֲסַם אֶל-כַּבְרָא
 לָאָה . וְאֶל-צִנְרָא רַחֵל : וְעֵינֵי לָאָה רַבּוּת
 וְרַחֵל הוּתָהּ יִפְתִּיחָא וַיִּפְתַּח מְרָאָה : וְעֵינֵי
 לָאָה יֵאִין . וְרַחֵל הוּתָהּ . שְׁפִירָא כְּרִיבִי
 וַיֵּאָא כְּחֻזָּא : וְעֵינֵי לָאָה חֲסִנָּאָאן . וְרַחֵל
 כֵּאֲנָתָה . חֲסִנָּה אֶל-חֲלִיָּה וְאֶל-מְנַצֵּר גַּמִּיעָא
 וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל וַיֹּאמֶר | אֶעֱבֹדְךָ
 שְׁבַע שָׁנִים כְּרַחֵל בְּתֵךְ הַקְּטָנָה : וְרַחֵל
 יַעֲקֹב יֵת רַחֵל . וַאֲמַר . אֶפְלַחְנֶךָ שְׁבַע
 שָׁנִין . כְּרַחֵל בְּרַחֵל וְזְעִירָתָא : פִּאֲחֵב יַעֲקֹב
 רַחֵל . וְקֹאֵל אֲכַדְמָךְ סַבַּע סַנִּין . כְּרַחֵל
 אֲבִנָּתְךָ אֶל-צִנְרָא : וַיֹּאמֶר לָבָן מִיב תִּפְתִּי
 אֶתָּה לָךְ מִתְתִי אֶתָּה לְאִשׁ אֲחֵר שְׁבַע
 עֶפְרָי : וַאֲמַר לָבָן . טַב דִּאֲתִין יִתָּה לָךְ
 מְדַאֲתִין יִתָּה לְגִבְרִי אַחֲרִין . תִּיב עֲמִי : קֹא
 לָבָן . אֶל-אֲצִלָּה אֵן אֶעֱטִיהָ דָךְ . מִן אֵן
 אֶעֱטִיהָ לְרַגְלֵךְ אֲכַר . קַם עֲנֵדִי : וַיַּעֲבֹד
 יַעֲקֹב כְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיִּתִּיב בְּעֵינֵי
 כְּרִיבִים אַחֲרִים כְּפִאֲהֲבָתוֹ אֶתָּה : וְפִלְמָא

חלק הדקדוק א) אכן יש ה' הרגום שרי . הר"ש בחירק כי כשהקריב אברהם ליצחק ע"ג המזבח חגה שם כבוד ה' לעת הצו
 לכו . כי מוכן הוא להשראת שכינה לעת הצורך . אמנם לא בקביעות , וכן התרגום בפרשת יתרו אשר חונה שם שרי בחירק כי
 היה שם בקביעות , ואף ששם לשון הפסוק חונה ומשמע לשון הווה , הנה ההווה משמש עבר ועתיד כמו שכתבו המרדקאים . אמנם ברנ
 אמר ונהורא עמה שרו שם בא להורות דבר המירי שאין לו הפסק לעולם ועדיין צ"ע עם הרגום אשר עמי עוסד עליה דנקוד בצירי
 עלה : ב) הודעתם השו"א שכו"ד נח כי אין מאריך בה"א בכל התיגאן ובדפוסים הראשונים והיו"ד במכמא יוצאה עם הה"א כאלו אמר הו"ד
 והוא פשוט ועיין במחברת שבריש התיגאן וכמו הולרים היחבך שוב ראינו בתא"ג שב' מהר"ב"ש שב' על זה וז"ל השוא שתחת
 היו"ד נ"ח ע"כ : ג) ויספר ללבן את כל הדברים האלה תיבת את במפאח כתיגאן הישנות : ד) ויאמר אעבדך הקמץ שבבית חמף ו
 מה שכתבתי לעיל בתיבת אעבדך :

יעקב. ברחל שבע שנים. והיו בעיניו
 כיוזמן ועיריו. בדרחים יתה: פכרמה
 ברחל סבע סנין. וכאנת ענדה כאי'אם
 יסירה. מן מוחנתה להא: ויאמר יעקב
 אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי
 ואבואה אליה: ואמר יעקב ללבן הב ית
 אתי. ארי שלימו יומי פולחני. ואיעזל
 לותה: פקאל יעקוב ללבן אעטני זוגתי.
 אך קר כמלת אי'אם כרמתני ואדכל
 אליה: ויאסף לבן את גר אנשי המקום
 ויעש משהיה: וכנש לבן. ית פד אנשי
 אתרא ועבד משהיה: פנמע לבן. גמיע
 אהל ארמוצע וענע סגדסא: ויהי בערב
 ויקח את לילה בתו ויבא אתה אליו ויבא
 אליה: ויהי ברמשא. ודבר ית לאה
 ברתיה. ואעיל יתה לותיה. ועאל לותה:
 ולמא כאן בארעשי. אכר לאה אבנתה.
 מופהא אליה. ודכל אליה: ויתן לבן
 לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה:
 ויהב לבן לה. ית זלפה אמתיה. ללאה
 ברתיה לאמהו: ואעטאהא זלפה אמתה.
 לתכון להא אמה: ויהי בכקר והנה הוא
 לאה ויאמר אל לבן מהי זאת עשית לי
 הלא ברחל עברתי עמך ודמה רמיתני:
 והנה בצפרא. והא היא לאה. ואמר
 ללבן. מא דא עברת לי. הלא ברחל
 פלחית עמך. ולמא שקרת בי: פלמא
 כאן בארגדאה. פאדא בהא לאה. פקאל
 ללבן. מא דא ענעת בי. אלים ברחל
 כדמתך. ודם וארבתני: ויאמר לבן לא
 יעשה בן במקומני לתת הצעירה לפני
 הפכירה: ואמר לבן. לא יתעביר פדון
 פאתרנא. למתן ועירתא קדם רבתא:
 קא. דא יצנע כדא פי ברדנא. אן תתזוזג
 אלצנא קבל ארלברא: מלא שבע זאת

ונתנה לך גם את זאת בעברה אשר
 תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות:
 ואשרים שבועתא דדא. ונתין לך אפית
 דא. בפולחנא התפלה עמי. עוד שבע
 שנים אחרנין: לכן אכמל אסבוע הרה.
 ונעטיך הרה איצא. ככרמה תכדמני.
 סבע סנין אכר: ויעש יעקב בן וימלא
 שבע זאת ויתן לזו את רחל בתו לו
 לאשה: ועבד יעקב בן. ואשרים שבועתא
 דדא. ויהב ליה. ית רחל ברתיה ליה
 לאתו: פצנע יעקוב כדאך. ואכמל אסבוע
 הרה. ואעטאה רחל אבנתה. לתכון לה
 זוגה: ויתן לבן לרחל בתו את זלפה
 שפחתו לה לשפחה: ויהב לבן לרחל
 ברתיה. ית זלפה אמתיה. לה לאמהו:
 ואעטאהא ברהא אמתה. לתכון להא
 אמה: ויבא גם אל רחל ויאקב גם את
 רחל מדאה ויעבד עמו עוד שבע שנים
 אחרות: ועאל אפ לות רחל. ורחים אפ
 ית רחל מדאה. ופלחה עמיה. עוד שבע
 שנים אחרנין: וכבר ארי רחל. פאחבהא
 אכתר מן לאה. וכרמה סבע סנין אכר:
 וירא יהוה כי שנואה לאה ויפתח את
 רחמה ורחל עמרה: וחזא יי ארי סנואתא
 לאה. ויהב לה עידו. ורחל עקרא: פעלם
 אלה אן לאה משנייה. פרוקהא ולדא.
 ורחל עאקר: ויתחר לאה ותלד בן ותקרא
 שמו ראובן כי אמרה כי ראה יהוה בעיני
 כי עתה יאהבני אישי: ועדיאת לאה
 וילידת בר. וקרת שמה ראובן. ארי
 אמרת. ארי גדי קדם יי עלבני. ארי
 כען ורחמנני בעלי: פחמרת לאה וולדת
 אבנא. ואסמתה ראובן. לאנהא קאלת.
 קד נצר אלה לצעפי. ואלאן יחבני רגלי:
 ויתחר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע יהוה

חלק הרקדוק (ה) כי מלאו ימי' השו"א שתחת הלמד נע כי היא עין הפעל: ו) עוד שבע שנים אחרות. הרגום אחרנין.
 תריותו הנו"ן בחורק. משא"כ אחרות שבפרשת מקץ שבע פרות אחרות התרגום אחרנין הו"ד והנו"ן פשוטה במקץ. והוא ע"ד מ"ש ו'
 עורא כל שאין בו רוח חיים וזכרו ונקבהו, כאן גבי שנים דאין בהם רוח חיים הנו"ן בחורק. אבל בפרשת מקץ שיש בו רוח חיים לא יתכן
 כי אם בלשון נקבה. ונראה בשינוי הלשון כאן סנקה לומר שרמו לו לבן שלא יפעול עמו בעצלות כדרך פעולת הנקבה וכן היה שפעל
 עמו בורות וכן העיר עליו הפסוק כי בכל כחי עברתי את אביכן. וכן הוא מנוקד גם ברפוסים, ואין לנו לשנות מן הרשום אשר גבלו
 ראשונים ואחר זה זכותו ומצאתי סיוע בס' בלי חמרה. כי באמרו אחרות כיון שאינו מתרצה כמעט אותה עבודה אלא עבודה אחרת סלב
 ומנפש בעו והעצמות על הראשונות והפכים לו יעקב על המורה הגדול המחודש והיינו ויעבוד עמו שבע שנים אחרות כדבר לבן ע"ש:
 הי (בתר תורה)

כִּי־שִׁנְיָהּ אֲנִי וַיִּתֶּן־לִי גַם־אֶת־יָדָהּ
 וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שְׁמֵעוֹן וְעַד־יָאת עוֹד וַיִּלְדֶּת
 בֵּר . וַאֲמַרְת . אֲרִי שְׁמִיעַ קָדָם יי אֲרִי
 סְנוּאֲתָא אֲנָא . וַיְהִי לִי אֶפְיֵית דִּין . וַקְרַת
 שְׁמִיהַּ שְׁמֵעוֹן : פְּחֻמְלַת אִיצָא וּוְלַדַּת
 אֲבִנָא וְקִצָּת אֶקְדַּר אֵלֶּה סְמֵעָאֲנִי מִשְׁנִיָּה .
 פְּרוּקְנִי הִדָּא אִיצָא . וְאִסְמַתָּה שְׁמֵעוֹן :
 וַתְּהִר עוֹד וַתִּלְדַּר בֵּן וַתֹּאמֶר עֵתָה הִפְעִם
 יִקְוָה אִישִׁי אֵלַי כְּיִלְדַתִּי לֹו שְׁלִישָׁה בְּנִים
 עַד־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֹו : וְעַד־יָאת עוֹד
 וַיִּלְדֶּת בֵּר . וַאֲמַרְת הִדָּא זְמַנָּא יִתְחַבֵּר
 לִי בְּעַלִּי . אֲרִי יִלְדִית דִּיהַּ תִּלְתָּא בְּנִין .
 עַד כֵּן קָרָא שְׁמִיהַּ דֹּו : פְּחֻמְלַת אִיצָא
 וּוְלַדַּת אֲבִנָא . וְקִאֲלַת הִדָּה אֶלְמֵרָה
 יִנְעֻטָּפ אֲרִי רַגְלִי . אֵד וְלַדַּת לֶה תִּלְאֲתָה
 בְּנִין . וְאִסְמַתָּה לֹו : וַתְּהִר עוֹד וַתִּלְדַּר בֵּן
 וַתֹּאמֶר הִפְעִם אֲוֹדָה אֶת־יְהוָה עַד־כֵּן
 קָרָאֵה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמִד מְלַדַּת :
 וְעַד־יָאת עוֹד וַיִּלְדֶּת בֵּר . וַאֲמַרְת הִדָּא
 זְמַנָּא אֲוִדִי קָדָם יי . עַל כֵּן . קְרַת שְׁמִיהַּ
 יְהוּדָה . וְקָמַת מְלַמִּירָד : וְחֻמְלַת אִיצָא
 וּוְלַדַּת אֲבִנָא . וְקִאֲלַת הִאֲרָה אֶלְמֵרָה
 אִשְׁכַּר אֶרֶה . לְדֹאֲדָךְ אִסְמַתָּה יְהוּדָה .
 וּזְקַפַּת עֵן אֶלּוּלָאֵד : וַתִּקְרָא רַחֵל כִּי לֹא
 יִלְדָה לִיעֲקֹב וַתִּקְנָא רַחֵל בְּאֶחָתָהּ וַתֹּאמֶר
 אֶל־יִעֲקֹב הִבֵּה־לִי בְּנִים וְאִסְ־אִין מִתָּה
 אֲנִי : וַחֲזַת רַחֵל . אֲרִי לֹא יִלְדֶת לִיעֲקֹב .
 וְקָנִיאַת רַחֵל בְּאֶחָתָהּ . וַאֲמַרְת לִיעֲקֹב
 הִב לִי בְּנִין . וְאִם לֹא מִיִּתָּא אֲנָא : פְּלִמָּא
 רֵאת רַחֵל . אֲנָהּא לִם תִּלְדַּר לִיעֲקֹב .
 חֻסְדַּת אֲכַתְהָא . וְקִאֲלַת לֶה אִסְתְּרוּק לִי
 וּלְדָא . וְאֵלֹא פִּאֲנָא מֵאִיתָה : וַיִּחַר־אָפ
 יִעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הִתְחַת אֶדְהִים אֲנִי
 אִשְׁר־מִנְעַ מִפְּדִי פְּרִי־בִטָּן : וַתִּקְוֶה רֹוּגָוּא
 דִיעֲקֹב בְּרַחֵל . וַאֲמַר . הִמְנִי אֶת בְּעִיא
 הִלָּא מִן קָדָם יי תִּבְעֵן . דְּמִנְעַ מִנִּי וְלְדָא
 דְּמִעִי : פִּאֲשַׁתֵּד נִצְנָה עֲלִיהָא . וְקִאֲר .
 אִמֵּן דֹּוּן אֶלֶה אֲנָא . אֲדִרִי מִנְעַד תִּמַּר
 אֲדִבְטָן : וַתֹּאמֶר הִנֵּה אִמְתִּי בְּלָהָה בֹּא
 אֶלֶיָּה וַתִּלְדַּר עַל־בְּרַבִּי וְאֲבִנָּה גַם־אֲנִי

מִמִּנְהָ : וַאֲמַרְת . הֵא . אִמְתִּי בְּלָהָה עוֹד
 לֹוְתָה . הִלְדִּד וְאֲנָא אֲרִבִּי . וְאִתְּבִנִי אֶפ
 אֲנָא מִנְהָ : קִאֲלַת . הוּדָא אִמְתִּי בְּלָהָה
 אֲדִכֵּל אֶלִּיהָא . תִּלְדַּר פִּי תַגְרִי . וַיִּבְנָא
 בֵּיתִי אֲנָא אִיצָא מִנְהָא : וַתִּתֶּן־לֹו אֶת־
 בְּלָהָה שְׁפָתָתָהּ לֶאֱשֶׁה וַיִּבָּא אֶלֶיָּה יִעֲקֹב :
 וַיְהַבֵּת לִיהַּ . יֵת בְּלָהָה אִמְתָּהּ לֶאֱהוּ .
 וְעֹאֵר לֹוְתָה יִעֲקֹב : פִּאֲעֻמְתָּה בְּלָהָה
 אִמְתָּהּא זֹוּגָה . פִּדְכֵל אֶלִּיהָא יִעֲקֹב :
 וַתְּהִר בְּלָהָה וַתִּלְדַּר לִיעֲקֹב בֵּן : וְעַד־יָאת
 בְּלָהָה . וַיִּלְדֶּת לִיעֲקֹב בֵּר : פְּחֻמְלַת
 בְּלָהָה . וּוְלַדַּת לִיעֲקֹב אֲבִנָּא : וַתֹּאמֶר
 רַחֵל דְּנִנִּי אֶלְהִים וְגַם שְׁמַע בְּקִלִּי וַיִּתֶּן־
 לִי בֵּן עַד־כֵּן קָרָאֵה שְׁמוֹ דִּין : וַאֲמַרְת רַחֵל
 דְּנִנִּי יי . וְאֶפְקִבִּיל צְלוּתִי . וַיְהִי לִי בֵּר .
 עַד כֵּין . קְרַת שְׁמִיהַּ דִּין : פְּקִאֲלַת רַחֵל
 קַד חֲכָם אֶרֶה לִי . וְאִיצָא סְמַע צוּתִי
 וְרוּקְנִי אֲבִנָּא . פִּאִסְמַתָּה דִּין : וַתְּהִר עוֹד
 וַתִּלְדַּר בְּלָהָה שְׁפָתָתָהּ רַחֵל בֵּן שְׁנַי לִיעֲקֹב :
 וְעַד־יָאת עוֹד . וַיִּלְדֶּת . בְּלָהָה אִמְתָּהּ
 דְּרַחֵל . בֵּר תַּנִּין לִיעֲקֹב : פְּחֻמְלַת אִיצָא
 וּוְלַדַּת לֶה אֲבִנָּא תֹאנִיא : וַתֹּאמֶר רַחֵל
 נְפִתְלוּי אֶלְהִים וְנִפְתַּלְתִּי עִם־אֶחָתִי גַם־
 יִכְלַתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִפְתָּלִי : וַאֲמַרְת רַחֵל
 קְבִיל בְּעוּתִי יי בְּאֶתְחַנְנֹותִי בְּצְלוּתִי
 חִפְיִדִית דִּיהִי לִי וְלִדַּר בְּאֶחָתִי וְאֶפְ אֶתְוִהִי
 לִי . וְקְרַת שְׁמִיהַּ נִפְתָּלִי : פְּקִאֲלַת רַחֵל
 עֻטְפָה מִן עַנְדֵּר אֶרֶה אֲנַעֻטְפַת . מַע אֲכַתִּי
 וּטְקַת דֹּאֲדָךְ . וְאִסְמַתָּה נִפְתָּלִי : וַתִּקְרָא
 לָאָה כִּי עֻמְדָה מְלַדַּת וַתִּקְוֶה אֶת־זֶלְפָּה
 שְׁפָתָתָהּ וַתִּתֶּן אֶתְהַּ לִיעֲקֹב לֶאֱשֶׁה : וַחֲזַת
 לָאָה . אֲרִי קָמַת מְלַמִּירָד . וַדְּבִרַת יֵת
 זֶלְפָּה אִמְתָּהּ . וַיְהַבֵּת יֵתָהּ . לִיעֲקֹב לֶאֱתוּ
 פְּלִמָּא רֵאת רֵאָה . אֲנָהּא קַד וּקְפַת עוֹ
 אֶלּוּלָאֵד . אֲכֻדַּת זֶלְפָּה אִמְתָּהּא . וְאִעֻטְתָּהּא
 לִיעֲקֹב זֹוּגָה : וַתִּלְדַּר זֶלְפָּה שְׁפָתָתָהּ לָאָה
 לִיעֲקֹב בֵּן : וַיִּלְדֶּת . זֶלְפָּה . אִמְתָּהּ דְּלָאָה
 לִיעֲקֹב בֵּר : פּוֹדַדַּת לֶה אֲבִנָּא : וַתֹּאמֶר
 לָאָה בְּנָד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נָד : וַאֲמַרְת
 לָאָה אֶתָּא נָד . וְקְרַת יֵת שְׁמִיהַּ נָד :

חלק הרקדוק (1) ואם אין מטה אנכי . ל' בטעם מלרע : (פ'הריב"ש) * בא נד קרי פקאלת

פקאלת לאה קר צה אלכבר . ואסמתה
 גר : ותלד זלפה ושפת לאה בן שני
 ליעקב : וילידת . זלפה אמתה דלאה .
 בר תנין ליעקב : פולדת לה אבנא
 תאניא : ותאמר לאה באשרי פי אשרוני
 בנות ותקרא את שמו אשר : ואמרת
 לאה . תושבהא הות לי . ארי בכין
 ישבהוני נשיא . וקרת ית שמה אשר :
 פקאלת לאה . מז ועפי אן יעפני אדנסא .
 ואסמתה אשר : וילך ראובן בימי קציר
 חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם
 אדלאה אמו ותאמר רחל אדלאה תני
 נא לי מדודאי בנך : ואז ראובן בימי
 הצד חטין . ואשבה יברוחין בתקרא .
 ואיתי יתחון . ללאה אמה . ואמרת רחל
 ללאה . הבי כען לי . מיברוחי דברוך :
 תם מצאראובן פיאם הצאר אלהנטה .
 פוגד לפאהא פי אלצחרא . ואתא בהא .
 אלי לאה אמה . פקאלת להא רחל . אעטיני
 מנהא : ותאמר לה המעט קחתך את
 אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר
 רחל לכן ישבב עמך הלידה תחת דודאי
 בנך : ואמרת לה . הועיר דדברת ית
 פעלי . ותסבין אף ית יברוחי דברי .
 ואמרת רחל . בכין ישבוב עמך בלידיא .
 חקף יברוחי דברוך : קאלת להא . מא
 כפאך אן אכדת רגלי . חתא תאכדין
 לפאה אבני איצא . קאלת להא רחל .
 לכנה ינאם ענרך אללילה . בדל דאלך :
 ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה
 לקראתו ותאמר אלי תבוא פי שכר
 שכרתיך בדודאי בני וישבב עמה בלידה
 הוא : ואתא יעקב מן חקרא פרמשא .
 ונפקת לאה לקדמותיה . ואמרת דותי
 תיעול ארי מיגר אנהק . ביברוחי דברי .
 ושכיב עמה בלידיא הוא : פלמא נא
 יעקב מן אלצחרא עשאא . כרגת לאה
 תלקאה . פקאלת אדכל אלי . לאני קר
 אסתחיתך . בלפאה אבני . פנאם ענדהא
 פי תלך אללידה : וישמע אלהים אל

לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי :
 וקביל יי צלותה דלאה . ועדיאת . וילידת
 ליעקב בר חמישי : פסמע אלה דהא .
 פחמלת . וולדת לה אבנא כאמסא :
 ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר
 נתתי שפחתי לאשי ותקרא שמו
 יששכר : ואמרת לאה . יתב יי אגרי .
 דיהבית אמת דבעלי . וקרת שמה
 יששכר : קאלת . קד אעטאני אלה אגרי .
 רמא זונות אמת דרגלי . פאסמתה
 יששכר : ותהר עוד לאה ותלד בן ששי
 ליעקב : ועדיאת עוד לאה . וילידת
 בר שתיתאי ליעקב : פחמלת . וולדת
 לה אבנא סאדסא : ותאמר לאה
 זכרני אלהים ואתי זכר טוב הפעם ויבלי
 אישי פי ילדתי לו ששה בנים ותקרא
 את שמו זכרון : ואמרת לאה . יתב יי
 יתיה לי חולק טוב . הדא זמנא יהי מדוריה
 דבעלי לותי . ארי ילדית ליה שתא בנין .
 וקרת ית שמה זכרון : קאלת לאה . קד
 פווצני אלה תפויץ כיר . הדה אלמרה
 יסאבני רגלי . אד ולדת לה סתה בנין .
 פאסמתה זכרון : ואחר ילדה בת ותקרא
 את שמה דינה : ובתר בין ילדת ברתא .
 וקרת ית שמה דינה : ובעד דאלך ולדת
 אבנה . ואסמתה דינה : ויזר אלהים
 את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח
 את רחמה : ועל דוכרנה רחל קרם יי .
 וקביל צלותה יי . ויהב לה עדוי : תם
 דבר אלה רחל . וסמע להא . ורוקאה
 ולדא : ותהר ותלד בן ותאמר אסף
 אלהים את חרפתי : ועדיאת וילידת בר .
 ואמרת . בנש יי ית חסדי : פחמלת וולדת
 אבנא . וקאלת . קד צם אלה עני אעאר :
 ותקרא את שמו יוסף לאמר יוסף יהוה
 די בן אחר : וקרת ית שמה יוסף למימר .
 יוסף יי . די בר אחרן : ואסמתה יוסף
 קאלא . יודני אלה אבנא אכרא : ויהי
 כפאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב
 אל לבן שליחני וארכה ארי מקומי

חלק הרקוק ח) כ"ה בהנאן כאשר בחביר :

(לארצי

וְלֹאֲרָצִי : וְהָיָה כִּדְּיִלְדֵת רַחֵל יֵת יוֹסֵף .
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְדָבָן שְׁלַחְנִי וְאֶתְּךָ . לְאֶתְרֵי
 וְלֹאֲרָעִי : פִּלְמָא וְלִדְת רַחֵל יוֹסֵף . קֹאֵל
 יַעֲקֹב לְדָבָן . אִמְרַקְנִי וְאִמְצִי . אֵלֵי מוֹצְעִי
 וּבְדָרֵי : הִנֵּה אֶת־נַשִּׁי וְאֶת־יְלָדֵי אִשְׁרִי
 עֹבְדֹתַי אֶתְּךָ בְּהֵן וְאֶלְכֶה בְּי אֶתְּךָ יִדְעֶת
 אֶת־עֹבְדֹתַי אֲשֶׁר עֹבְדֹתֶיךָ : הֵב יֵת נַשִּׁי
 וְיֵת בְּנֵי . הַפְלַחְתִּי יִתְּךָ . בְּהֵן וְאִזְוִיל . אֵרִי
 אֶת־יִדְעֶת . יֵת פּוֹדֶתְנִי הַפְלַחְתְּךָ : אֵעֲטִנִּי
 נִסְאִי וְאוֹלֵאדִי . אֵלֵדִי כִדְמַתְךָ בְּהֵם הֵתֵא
 אִמְצִי . לֵאנֶךְ תַעֲדֵם . כִדְמַתִּי אֵרֵדִי
 כִדְמַתְךָ : וַיֹּאמֶר אֵלֵדִי לְכֵן אִם־נֵא מְצִאֵתִי
 חֵן בְּעֵינֶיךָ נְחִשְׁתִּי וַיְבָרַכְנִי יְהוָה בְּגִלְגָּלָה :
 וַיֹּאמֶר לִיהֵ לְכֵן . אִם פְּעֵן אֲשַׁפְּחִית רַחֲמֵן
 בְּעֵינֶיךָ . נִפְתִּי . וּבְרַכְנִי יִי בְדִילְךָ : פִקֵּאֵר
 לֵה לְכֵן . אֵן וְגֵדֵת הִנְיֵא עֵנְדֶךָ . קֵם .
 פִאֲנִי קֵד גִרְבַת . וּבֵאֲרַכְנִי אֵלֵה בְגִרְרֵתְךָ :
 וַיֹּאמֶר נִקְבָה שְׁכֵרְךָ עֲלֵי וְאֶתְנָה : וַיֹּאמֶר
 פְּרִישׁ אֲנִיךָ . עֲלֵי וְאֶתִין : תֵם קֹאֵל .
 אֲשֶׁרֵה עֲלֵי . אֲגֵרְתְךָ חֵתִי אֵעֲטִיד : וַיֹּאמֶר
 אֵלֵדִי אֶתְּךָ יִדְעֶת אֶת אֲשֶׁר עֹבְדֹתֶיךָ וְאֶת
 אֲשֶׁר־הִיָּה מִקְנֶה אֶתִי : וַיֹּאמֶר לִיהֵ . אֶת־
 יִדְעֶת . יֵת הַפְלַחְתְּךָ . וְיֵת . הַחֹהֵב פְּעִירְךָ
 עֲפִי : קֹאֵל לֵה . אֲנֵת תַעֲדֵם . כִיף כִדְמַתְךָ .
 וּכִיף כֵאֲנֵת מֵאֲשִׁיתְךָ עֵנְדִי : פִי מְעֵט
 אֲשֶׁר־הִיָּה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ לִדְב וַיִּבְרַךְ
 יְהוָה אֶתְךָ לְרַגְלֵי וְעֵתָה מֵתִי אֵעֲשֶׂה גַם־
 אֲנִכִי לְבֵיתִי : אֵרִי . זְעִיר דֵהוּה דֶךָ קִדְמִי
 וְתִקְוֶה לְכִנִּי . וּבְרִיךְ יִי . יִתְּךָ בְדִילְךָ . וּבְעֵן .
 אִמְתִי . אֵעֲבִיד אֶתְּ אֲנֵא לְבֵיתִי : פִאֲנֵהֵא
 כֵאֲנֵת קִרְיָה וְנִמַת כֵתְרָה . וּבֵאֲרַךְ אֵלֵה
 לְךָ בִסְבָבִי . וְאֵלֵאן . מֵתֵא אֲצַנַע אֲנֵא
 אֵינְיֵא לְבֵיתִי : וַיֹּאמֶר מֵה אֶתְּנֶלְךָ וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב לֹא־תִתֶן־לִי מֵאִמָּה אִם־תַעֲשֶׂה־לִי
 הַדְבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֲרַעָה צֹאנֶךָ אֲשֶׁמֶר :
 וַיֹּאמֶר מֵא אֶתִין לְךָ . וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא־תִתֶן
 לִי מִדְעָם . אִם תַעֲבִיד לִי פִתְגָמֵא הַדָּוִן .
 אֶתוֹב . אֲרַעֵי עֵנְךָ אִמְרֵ : קֵא מֵא אֵעֲטִיד .
 קֹאֵל יַעֲקֹב לֹא תַעֲטִינִי שִׁיָּא . כֵל אֵן
 צִנַעַת דִי הֵדֵא אֵלֵאמֶר . אֲרַנַע אֲרַעָא

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְדָבָן שְׁלַחְנִי וְאֶתְּךָ . לְאֶתְרֵי
 וְלֹאֲרָעִי : פִּלְמָא וְלִדְת רַחֵל יוֹסֵף . קֹאֵל
 יַעֲקֹב לְדָבָן . אִמְרַקְנִי וְאִמְצִי . אֵלֵי מוֹצְעִי
 וּבְדָרֵי : הִנֵּה אֶת־נַשִּׁי וְאֶת־יְלָדֵי אִשְׁרִי
 עֹבְדֹתַי אֶתְּךָ בְּהֵן וְאֶלְכֶה בְּי אֶתְּךָ יִדְעֶת
 אֶת־עֹבְדֹתַי אֲשֶׁר עֹבְדֹתֶיךָ : הֵב יֵת נַשִּׁי
 וְיֵת בְּנֵי . הַפְלַחְתִּי יִתְּךָ . בְּהֵן וְאִזְוִיל . אֵרִי
 אֶת־יִדְעֶת . יֵת פּוֹדֶתְנִי הַפְלַחְתְּךָ : אֵעֲטִנִּי
 נִסְאִי וְאוֹלֵאדִי . אֵלֵדִי כִדְמַתְךָ בְּהֵם הֵתֵא
 אִמְצִי . לֵאנֶךְ תַעֲדֵם . כִדְמַתִּי אֵרֵדִי
 כִדְמַתְךָ : וַיֹּאמֶר אֵלֵדִי לְכֵן אִם־נֵא מְצִאֵתִי
 חֵן בְּעֵינֶיךָ נְחִשְׁתִּי וַיְבָרַכְנִי יְהוָה בְּגִלְגָּלָה :
 וַיֹּאמֶר לִיהֵ לְכֵן . אִם פְּעֵן אֲשַׁפְּחִית רַחֲמֵן
 בְּעֵינֶיךָ . נִפְתִּי . וּבְרַכְנִי יִי בְדִילְךָ : פִקֵּאֵר
 לֵה לְכֵן . אֵן וְגֵדֵת הִנְיֵא עֵנְדֶךָ . קֵם .
 פִאֲנִי קֵד גִרְבַת . וּבֵאֲרַכְנִי אֵלֵה בְגִרְרֵתְךָ :
 וַיֹּאמֶר נִקְבָה שְׁכֵרְךָ עֲלֵי וְאֶתְנָה : וַיֹּאמֶר
 פְּרִישׁ אֲנִיךָ . עֲלֵי וְאֶתִין : תֵם קֹאֵל .
 אֲשֶׁרֵה עֲלֵי . אֲגֵרְתְךָ חֵתִי אֵעֲטִיד : וַיֹּאמֶר
 אֵלֵדִי אֶתְּךָ יִדְעֶת אֶת אֲשֶׁר עֹבְדֹתֶיךָ וְאֶת
 אֲשֶׁר־הִיָּה מִקְנֶה אֶתִי : וַיֹּאמֶר לִיהֵ . אֶת־
 יִדְעֶת . יֵת הַפְלַחְתְּךָ . וְיֵת . הַחֹהֵב פְּעִירְךָ
 עֲפִי : קֹאֵל לֵה . אֲנֵת תַעֲדֵם . כִיף כִדְמַתְךָ .
 וּכִיף כֵאֲנֵת מֵאֲשִׁיתְךָ עֵנְדִי : פִי מְעֵט
 אֲשֶׁר־הִיָּה לְךָ לְפָנַי וַיִּפְרֹץ לִדְב וַיִּבְרַךְ
 יְהוָה אֶתְךָ לְרַגְלֵי וְעֵתָה מֵתִי אֵעֲשֶׂה גַם־
 אֲנִכִי לְבֵיתִי : אֵרִי . זְעִיר דֵהוּה דֶךָ קִדְמִי
 וְתִקְוֶה לְכִנִּי . וּבְרִיךְ יִי . יִתְּךָ בְדִילְךָ . וּבְעֵן .
 אִמְתִי . אֵעֲבִיד אֶתְּ אֲנֵא לְבֵיתִי : פִאֲנֵהֵא
 כֵאֲנֵת קִרְיָה וְנִמַת כֵתְרָה . וּבֵאֲרַךְ אֵלֵה
 לְךָ בִסְבָבִי . וְאֵלֵאן . מֵתֵא אֲצַנַע אֲנֵא
 אֵינְיֵא לְבֵיתִי : וַיֹּאמֶר מֵה אֶתְּנֶלְךָ וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב לֹא־תִתֶן־לִי מֵאִמָּה אִם־תַעֲשֶׂה־לִי
 הַדְבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֲרַעָה צֹאנֶךָ אֲשֶׁמֶר :
 וַיֹּאמֶר מֵא אֶתִין לְךָ . וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא־תִתֶן
 לִי מִדְעָם . אִם תַעֲבִיד לִי פִתְגָמֵא הַדָּוִן .
 אֶתוֹב . אֲרַעֵי עֵנְךָ אִמְרֵ : קֵא מֵא אֵעֲטִיד .
 קֹאֵל יַעֲקֹב לֹא תַעֲטִינִי שִׁיָּא . כֵל אֵן
 צִנַעַת דִי הֵדֵא אֵלֵאמֶר . אֲרַנַע אֲרַעָא

חלק הדקדוק (ט) נקבה . השוא שהחת הקוף נח (מהריב"ש) :

ויפצל בהן פעילות לבנות מחשף חלבן
 אשר על-המקלות : ונסיב ליה יעקב .
 חטין דלבן . רטיבין ודדון ודרדוב .
 וקליף בהון קדפין חירין . קלות חיר .
 העל חטריא : תם אכד לה יעקוב . ענא
 לבאנארטבה וחור ודלוב . וקשרהא אקשר
 אלאביץ . התא קשט אלביאץ אלדי
 עליהא : ויצג את-המקלות אשר פצל
 ברהטים בשקתות המים אשר תבאן
 הצאן לשותות לנכח הצאן ויחמנה בבאן
 לשותות : ודעיץ . ית חטריא דקליף .
 ברטיא אתר בית שקיא דמיא . אתר
 דאתין ענא למשתי דקבדהון הענא .
 ומתיחמן במיתיהון למשתי : ווצע אלעצי
 ארדי קשרהא . פי ארדיאן פי מסאקי
 אלמא . חתי תני אלגנס לתשרב פתכון
 חיאלהא . פתתוחם ענד דאלך : ויחמו
 הצאן אל-המקלות ויגלון הצאן עקדים
 נקדים וטלאים : ואתיחמא ענא בהטריא .
 ולידון ענא . רגולין נמורין ורקועין .
 פתוחמת אלגנס בארעצי . פולדת .
 מחלה ומנקמה ובלקא : ודבשבים
 הפריד יעקב ויתן פני הצאן ארדי-עקד
 וכדחום בצאן לבן וישת לו עדרים לבדו
 ולא שתם עדי-צאן לבן : ואמר יא אפריש
 יעקב . ויהב . בריש ענא פל דרגול . וכל
 דשחום בענא דלבן . ושני ליה עדרין
 בלחודוהי . ולא עריבנין עם ענא דלבן :
 ולמא אפרד יעקוב ארצאן . געד פי אוז
 אלגנס כל מחלה . וכל חמא פי צאן לבן .
 ונעל לה קטועא וחדהא . ולם יציפהא
 ארי גנס לבן : י והיה בכל-יחם הצאן
 המקשרות ושם יעקב את-המקלות לעיני
 הצאן ברהטים דיהמנה במקלות : ויהי
 בכל עידן דמתיחמן ענא מבכרתא .
 ומשני יעקב ית חטריא . לעיני ענא
 ברטיא . דיתמותהון פחטריא : ובאן . פי
 כל וקת וחאם ארגנס ארביעייה . יצייר

אלעצי חדאהא פי ארדיאן . לתתוחם
 בהא : ובהעטוף תצאן לא ישום והיה
 העטפים דלבן והקשרים ליעקב :
 ובקישות ענא לא משני . והון לקישיא
 דלבן . ובכיריא ליעקב : וארא כרפת לם
 יצייר דאלך . פתציר ארכריפיה דלבן .
 וארביעייה ליעקוב : ופרץ האיש מאד
 מאד ויהילו צאן רבות ושפחות ועבדים
 וגמלים וחמרים : ותקוף גברא להרא
 להרא . והון ליה עאן סגיאן . ואמחן ועבדין .
 וגמדין וחמדין : פאיסר ארגל גרא גרא .
 וצאר להגנס כתיר . ואמא ועבד . וגמאר
 וחמיר : וישמע את-דברי בני-לבן לאמר
 דקח יעקב את כר-אשר לאבינו ומאשר
 לאבינו עשה את כר-הכבוד הזה : ושמע .
 ית פתגמי בני לבן דאמרין . נסיב יעקב .
 ית בר דלאבונא . ומדלאבונא . קנא . ית
 פל נכסיא האלין : פסמע . כראם בני לבן
 יקודון . קד אכד יעקוב גמיע מא אבינא .
 ומן מארה אכתסב . גמיע הרא אליסאר :
 ורא יעקב את-פני לבן והנה איננו עמו
 בתמול שששום : וחזא יעקב ית סבר
 אפי לבן . והא ליתנין . עמיה כמאתמרי
 ומדקמותי : פרא יעקוב ונה לבן . ואדי
 דיס הו מעה מתל אמס ומא קברה : ויאמר
 יהוה אר-יעקב שוב אל-ארץ אבותיך
 ודמולדתך וארחה עמך : ואמר יי ליעקב .
 תוב . דארע אבהתך ולידתך . ויהי
 מימרי בסערך : תם קאר אלה ליעקוב .
 ארגע ארי ברד אבאיאך ומורדך . ואכון
 מעך : וישלח יעקב ויקרא לרחל וילאה
 השדה אר-צאנו : ושלח יעקב . וקרא
 לרחל וקרא . דחקרא לות עניה : פבעת
 יעקוב . ודעא ברחל וראה . ארי לצתרא
 אלי גנמה : ויאמר להן ראה אנכי את-
 פני אביכן כיי-איננו ארי בתמל שששום
 ואלהי אבי הנה עמדי : ואמר להון . הוי
 אגא ית סבר אפי אבוכון . ארי ליתנין

חלק חד קדוק י ויצג . נפל הדגש לריבוי : (מהריב"ש) יא) בשקתות המים . השו"א שתחת הקי"ף נע (מהריב"ש) עור כתב על
 מיכה וז"ל בכא מאריך עם החורק אעפ"י שאין נקוד פת"ח עם השו"א אהא קורא השו"א כמו שוא ופתח עכ"ל : יב) והיה בכל יחם
 הצאן המקשרות . השו"א במ"ם נע מפני המאריך שבה"א וכו"ה בכל התיגאן ולא כמהריב"ש :
 יפ (פתר תורה)

עמי כמאתמלי ומדקמותי . ואלהיה
 דאנא . הוה פסעדי : פקאל להן . הודא
 אנא ארא ונה אביבן . אד לים הו מעי
 מתל אמס ומא קברה . ואלה אבי . כאן
 פי עוני : ואתנה ידעתן פי בכריתיה
 עברתי את אביבן : ואתין ידעתין . ארי
 בכר חילי . פלחית ית אביבון : ואתן
 תעלמין . אני כדמתה . נמיע קוותי :
 ואביבן התל פי ותחלק את משפחתי
 עשרת מנים ולא נתנו אלהים להרע
 עמדי : ואביבון שקר פי . ואשני ית ארי
 עסר ומנין . ולא שבקיה יי . לאבאשא
 עמי : ואביבון סבר בי . וברל אגרת
 עשרה אעדאד . ודם ידעה אלה אן יסי
 ארי : אסיבה יאמר נקדים יהיה שכר
 וילדו כד הצאן נקדים ואסיבה יאמר
 עקדים יהיה שכר וילדו כד הצאן
 עקדים : אם כרין הוה אמר . נמורין יהי
 אנך . וילדו כד ענא נמורין . ואם כרין
 הוה אמר . רגורין יהי אנך . וילדו כד
 ענא רגורין : אן קאר כדא יכון אגרתך
 מנקטה . ורד נמיע ארגנס כדאך . ואן
 קאר מחגלה . ורד נמיע ארגנס כדאך :
 ויצל אלהים את מקנה אביבם ויתן לי :
 ואפריש יי . מן בעירא דאביבון ויתב לי :
 פאפאד אלה . מן מאשיה אביבן ואעמאני
 ויהי בעת יחס הצאן ואשא עיני וארא
 בחלום והנה העתדים העלים על הצאן
 עקדים נקדים וברדים : והוה . בעדן
 דאתיחמא ענא . וזקפית עיני . וחזית
 בחלמא . והא תישוא דסקין ער ענא .
 רגורין נמורין ופציתין : פלמא כאן פוקת
 וחאם אלגנס . רפעת עיני וראית פי
 אלמנאם . כאן אתיום אלצאעדה עלי
 אלגנס . מנקטה ומחגלה וכלנגייה : ויאמר
 אלי מלאך האלהים בחלום יעמב ואמר
 הנני : ויאמר לי . מלאכא די . בחלמא
 יעקב . ואמרית האנא : פקאל לי מדך
 אלה פי אלמנאם יא יעקוב . קדת דביך :
 ויאמר שאנא עיניך וראה כד העתדים

העלים על הצאן עקדים נקדים וברדים
 פי ראיתי את כד אשר לבן עשה קד .
 ואמר . זקוף בען עיניך וחזי כד תישוא
 דסקין ער ענא . רגורין נמורין ופציתין
 ארי גרי קדמי . ית כד דלבן עבד קד .
 קאל ארפע עינאך ואנצד נמיע אתיום
 אלצאעדה עלי ארגנס . מחגלה ומנקטה
 וכלנגייה . פאני קר ראית . נמיע מא לבן
 צאנע כד : אנכי האל בית אל אשר
 משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם
 נדר עתה קום צא מן הארץ הזאת ושוב
 אל ארץ מולדתך : אנא אלהא דאתגרות
 עלך בבית אל . דמשחתא תמן קמא .
 דקימתא קדמי . תמן קום . בען . קום
 פוק מן ארעא דא . ותוב לארע ידו ותך :
 אנא אדמאיק אלמבשרך פי בית אל . אד
 מסחת ליתם אנצבה . ונדרת לי תם אנדר .
 אן . קום אכרגמן הוה אלבלד . וארגע אי
 בדר מולדך : ותען רחל וראה ותאמרנה
 לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו :
 ואתיבת רחל וראה . ואמרא ליה . העוד
 לנא . חלק ואחסנא בבית אבינא :
 פאנאבת רחל וראה . וקאלתא לה . הל
 בקי ננא . נצינא ונחדה פי בית אבינא :
 הלוא נכריות נחשבנו לו פי מברנו ויאכל
 גם אכול את כספנו : הלא נוכראן .
 את השכנא ליה ארי וננא . ואכל אן
 מיכל ית כספנא : אלים אן כאלורבא .
 חסבנא ענדה וכאנה באענא . ואכל
 אתמאנא : פי כל העשר אשר הציל
 אלהים מאבינו לנו הוא ודבנינו ועתה
 כל אשר אמר אלהים אליך עשה : ארי
 כד עותרא . דאפריש יי מאבינא . דיקנא
 הוא ודבנא . וכען . כל דאמר יי . לך עבד
 אן נמיע אריסאר . אדרי אפאדה אדה
 מן אבינא . הו דנא ודבנינא . ואראן
 כל מא קאלה אלה לך אצנעה : ויקם
 יעקב וישא את בניו ואת נשיו על
 הגמלים : וקם יעקב . ונטל ית בנות
 וית נשותי על גמלא : פקאם יעמוב

וחמר בניה ונסאיה עלי אלגמאל : וינהג
את צדק מקנהו ואת כל דבשו אשר רכש
מקנה קנינו אשר רכש בפני אדם לבוא
אל צחק אביו ארצה כנען : ודבר ית פד
גיתוהו : וית פל קניניה דקנא : גיתוהו
וקניניה : דקנא בפני אדם : למיתו : לות
יצחק אביוהו לארעה דכנען : פסאק גמיע
מאשיתה : וגמיע סרחה ארדי מרבה .
מע מאשיתה ומרבה : ארדי מרבה פי פדן
אדם : ליגו : ארדי יצחק אביוהו אליו בלד
כנעאן : ודבן הלך לגו את צאנו ותגנב
רחל את התרפים אשר לאביה : ודבן
אזל : למינו ית עניה : ונסבת רחל : ית
צלמניא דקאבניהא : וכאן דבן קד מצא
ליגו גנמה : פאכדת רחל : אדתמתאל
ארדי לאביהא : ויגנב יעקב את ללב לבן
הארמי על בלי הגיד לו פי ברת הוא :
וכפי יעקב : מן דבן ארמאה : עד דלא חוי
ליה : ארדי אזיל הוא : וכתם יעקוב : מן
לבן אלארמני : ולם יכברה אנה מנצרה :
ויברח הוא וכל אשר לו ויקם ויעבר את
הנהר וישם את פניו הר הגלעד : ואזל
הוא וכל דדיה : וקם ועבר ית פרת : ושוי
ית אפוהי לטורא דגלעד : פאנצרה הו
וגמיע מאלה : וקאם ועבר אלפראת : וגעד
קצרה גבר גראש : ויגד לדבן ביום
השלישי פי ברת יעקב : ואתחיא דלבן
ביומא תליתאה : ארדי אזל יעקב : פאכבר
לבן פי אריום ארתאלת : באן יעקוב קד
אנצרה : ויקח את אחיו עמו וירדה אחריו
דרך שבעת ימים וידבק אתו בחר הגלעד :
ודבר ית אחוהי עמיה : וירדה בתרוהי .
מהלך שבועא יומין : ואדפיק יתיה בטורא
דגלעד : פאכר אצחאבה מעה : וכלב
וראה : מסאפה סבעה איאם : ולחקה פי

גבל גראש : ויבא ארחים אל לבן הארמי
בחדלם דגילה ויאמר לו השמר לה פד
תדבר עם יעקב משוב עדייך : ואתא
מימר מן קדם י" : לות לבן ארמאה
בחלמא דלידיא : ואמר ליה : אסתמר קד .
דקמא תמליד עם יעקב משב עד ביש :
פגא מרד אלה : ארדי לבן אלארמני פי
חדלם אלליל : וקאל לה : אחרד אן תכלם
יעקוב מן כיר אלי שר : וישג לבן את
יעקב ויעקב תקע את אהלו בחר ודבן
תקע את אחיו בחר הגלעד : ואדפיק
לבן ית יעקב : ויעקב : פדס ית משפניה
בטורא : ולבן : אשרי ית אחוהי בטורא
דגלעד : פרחק לבן יעקוב : וכאן יעקוב .
קד צרב כבאיה פי ארנבל : ולבן : נול
אבותה פי גבר גראש : ויאמר לבן ליעקב
מה עשית ותגנב את ליבבי ותנהג אתי
בגתו פשביות חרב : ואמר לבן ליעקב .
מא עבדתא : וכפיתא מני : ודברת ית
בגתו : פשביות חרב : קאל לה לבן : מא
צנעת : אד כתמתני : וסקת בנאתי .
כאלמסביאת באלסוף : לפה נחבאת
לברח ותגנב אתי ולא תגדת לי : ואשלתה
בשמחה ובשרים בתך ובכנור : קמא
טמרתא דמזל : וכפיתא מני : ולא חנית
לי : ושלחתך פון : בחדוא ובתשבתן
בתופין ובכנרין : ולם אכפית ואנצרת .
וכתמתני : ולם תכברני : פכנת אשייעך .
בפרח וזנא ודפוף ומנאביר : ולא נמשתיני
לנשק לבני ולבגתי עתה הספרת עשו :
ולא שבקתני : לנשקא דבני ולבגתי .
פען אספילתא למעבר : ולם תדעני : אן
אקבר בניי ובנאתי : אלאן קד גהלת פי
מא צנעת : ישי לאל ידי לעשות עמכם
רע ואלהי אביכם אמש ואמר ארדי לאמר

השמר

חלק הדקדוק . יג ואשלחך בשמחה הי"ו בקמין בכל התרגום , ויש בזה טעם למדקדוקים , הרב רב"ל בחיו , גם הראב"ע בס' צחות
דף ק"ו , גם בהקדמת בן ארונותו לס"ר כתב רכל עתיד פתח , וכל עבר קמ"ץ הוי"ן סמלת ואעמוד עליו ואמותהו ; הוי"ו בפתח כי
דקמ"ץ בכל מקום נאמר על אמת הענין לא בן הפתח , לכן וי"ו של ואעמוד קמ"ץ , כי בזה דובר נכונה , אבל וי"ו ואמותהו נחלק
הקמ"ץ בפתח מפני כי שקר ענה יעו"ש , אלא דקשה לי הא כי אחד קראתו ואברכתו והלא הוא עבר , ולפי מה שלמדתי מס'
ערוגת הכושם לא קשה לי , כי הנה הדבר המעצוב לאדם נוח לו שהענין להיות יהיה כעבר וחלף וחלף לו , והוי"ו העבר לעתיד היא
מבחינת שפחה נמשכת בספור ההוא , כי הדבר המשמה , העבר בסוף האדם שעור יקום ויהיה , יעו"ש , ולפי זה נראה לי כאן כי להיות
שאין חפץ לה' במעשה הכסילים לכן העתיד נהפך לעבר כאלו עבר וחלף , וכבר אמרו דברה תורה כלשון בני אדם , ועל פי זה קם דינא
לקרות וי"ו דואשלחך בקמין וכן מוכח ה"א שתרנגם ושלחך פון ולא תרגם ואשלחך ודו"ק :

הישמר לה מדבר עם יעקב מטיב עד
 רע: איה היקא בידי. למעבד עמבון
 בישא. וארהא האבובון. פרמשא אמר
 די למימר. אסתמר לה. מלמדא עם
 יעקב מטב עד ביש: הל מוגוד פי ידי
 טאקה. אן אצנע בכס שרא. ואלאה
 אביכס באר לי ארבארה. אהדר אן
 תכרם יעקוב מן כיר אלי שר: ועתה
 חלק חלקת פי נכסף נכספתה לבית
 אביך למה נגבת את אלהי: וכען מיל
 אלהא. ארי המדאחמידתא לבית אבוק.
 רמא נסיבתא ית דחלת: ואלאן מצית
 מציא. אד אשתקת ארי בית אבוק. פלם
 סרקת מעבורי: וישן יעקב ויאמר ללבן
 פי וראתי פי אמרתי פודתגוד את פנותיה
 מעפי: ואתיב יעקב ואמר ללבן. ארי
 דחילית. ארי אמרית. דמא תינוס ית
 בנתה מני: פאנאבה יעקוב וקאל. לאני
 תכופת. וקלת. כלא תנצבני עלי
 בנאתך: עם אשר תמצא את אלהיך לא
 יהיה נגד אחינו הפרקה מה עמדי וקח
 לה ודא ידע יעקב די פי רחל נגבתם:
 אתר. דתשפח ית דחלתה לא יתקיים.
 קדם אחנא אשתמודע לה. מא דעפי
 וסב לה. וקא ידע יעקב. ארי רחל
 נסיבתנן: ומן וגדת מעבורך מעה לא
 יהיא. חלא אצחאבנא אתבת. אי שי הו
 כך וכזה. ולם יעדס יעקוב. אן ורחל
 אכפתהם: ויבא לבן באהל יעקב ויבאה
 לאה ובהאד שתי האמהת ולא מצא ויצא
 מאהל לאה ויבא באהל רחל: ועאל לבן.
 במשפנא דיעקב ובמשפנא דלאה.
 ובמשפנא. דתרתין לחינתא וקא אשפת.
 ונפק במשפנא דלאה. ועאל במשפנא
 דרחל: פדכל לבן. כבא יעקוב וכבא
 לאה. וכבא אראמתין ולם יגד שיא.
 תם כרג מן כבא לאה. ודכל אלי כבא
 רחל: ורחל לקחה את התרפים ותשמש
 בכר הגמר ותשב עליהם וימשש לבן

את כל האהל ולא מצא: ורחל נסיבת
 ית צלמניא. ושויאתנן. פעבישא הגמלא
 ויתבת עליהן. ומשיש לבן. ית פל
 משפנא וקא אשפת: והי קד אכרה
 אלתמתאל. ועיררתה. פי קתב אלגמל
 וגדת עליה. פנסס לבן. גמיע אלכנא
 ולם יגד שיא: ותאמר אל אביה אד ית
 בעיני אדני פי לוא אבוק לקום מפנה פי
 דרה נשים לי ויחפש ולא מצא את
 התרפים: ואמרת לאבוקא. לא יתקן
 בעיני רבוני. ארי לא אבוק למקם מ
 קדמך. ארי אורח נשין לי. ובלש. וקא
 אשפת ית צלמניא: פקארת לאבוקא
 לא ישתד נצב סידרי. פאני לא אטי
 אן אקום מן בין ידך. אד סביל ארגסא
 קד ערין לי. פפתש. ולם יגד אלתמתא
 ויחר דיעקב וירב בלבן וישן יעקב ויאמר
 ללבן מה פשעי מה תשאתי פי דלקך
 אחרי: ותקיף דיעקב ויצא עם לבן. ואתי
 יעקב ואמר ללבן. מא חובי מא סורתי
 ארי דרפתא בתרי: פאשתד דאך עלי
 יעקוב וכאצמה. ואנאבה וקאל לה. מ
 גרמי מא כטייתי. אד דהקתני: פי
 מששת את פלי פלי מה מצאת מכל בל
 ביתך שים פה נגד אחי ואחיה ויזכיהו
 שנינו: ארי משישתא ית פל מני. מ
 אשפתא מפר מני ביתך. שו הבא. קד
 אחי ואחך. ויזכחון בין תרנא: וקד גסס
 גמיע אניתי. פמא וגדת מן גמיע אני
 ביתך. ציירה התנא חלא אצחא
 ואצחאבך. ויזכונא עלא אלבול: ו
 עשרים שנה אנכי עפה רחקה וענה
 שבלו ואירי צאנה לא אכדתי: דגן עסר
 שנין אנא עפה רחקה וענה לא אתפילו
 ודכרי ענה לא אכלית: הודא לי עשה
 מנה מעך. רכאך ומואעוך למ תתכ
 וכבאש נמך למ אבך: טרפה לא הבא
 אלהי אנכי אחפנה מ מירי תבקש
 מ נגבתי יום ונגבתי לילה: דתבירא

חלק הרקדוק יד כי רחל נגבתם. כפתח על משקל אחותם: (מו) מירי הבקשה. קל הקוף וכן רוב הבנין בשו"א הקוף: (מה) ב' רד"ק (מו) נגבתי יום. ככל התיגאן אין מאריך בנין בתרויהון והשו"א שבבית נח ווהי מחלוקת בין בן אשר ובן נפתלי עיי במחברת:

מא תראה פהו לי . סמא עסא אין אננע
 בכנאתי אליום . אז באוראדך אזי ולדן :
 ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה ויהיה
 לעד ביני ובינך : וכען . אלתא נגור קיים
 אנא ואת . יהי לכהיד בינא ובינך : ואלא .
 תעאל נעהר עהרא אנא ואת . ויבן
 שאהרא בני ובינך : ויקח יעקב אבן
 וירימה מצבה : ונסב יעקב אבנא .
 וקפה קמא : פאכר יעקוב חגרא ונעבהא
 דכה : ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים
 ויקחו אבנים ועשו יגד ויאכלו שם ער
 חגד : ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבניו .
 ונסבו אבניו ועברו חגרא . ואכלו תפן
 עד חגרא : פקא יעקוב לאשתאמה אקטו
 חגרא ולקטו חגארה וצנעור ומא ואכלותם
 עדי ארנם : ויקרא לזו לבן יגד שחרותא
 ויעקב קרא לו גלעד : וקרא ליה לבן .
 יגד שחרותא . ויעקב . קרא ליה גלעד :
 פסמאה לבן רנם אשהארה . ויעקוב .
 סמאה באלעבראניה גלעד : ויאמר לבן
 הגל חזה ער ביני ובינך היום ערפן קרא
 שמו גלעד : ויאמר לבן חגרא הרין סהיד .
 בינא ובינך וימא דין . על פן קרא שמה
 גלעד : פקא לבן . חרא ארנם שאהר .
 בני ובינך אריום . דואלך סמאה גלעד :
 והמצפה אשר אמר יי יצף יהיה ביני
 ובינך פי נסתר איש מרעהו : וסכותא
 דאמר . יסד מימרא דיי בינא ובינך .
 אזי נתפסי גבר מחבריה : ואמטרע
 אזי קאר . יטרע אלה בני ובינך . אז
 נסתר כל אמר ען צאחבה : אסיתענה
 את בנתי ואם תקח נשים עדי בנתי אין
 איש עמנו ראה אלהים ער ביני ובינך :
 אם תקעני ית בנתי . ואם תסב נשין על
 בנתי . לית אנש עמנא . חזי . מימרא דיי
 סהיד בינא ובינך : אז לא תערב בנאתי .
 ולא תאנר עליהן נסאא . לים מענא
 אנסאן גריב . אנער . אלה שאהר בני
 ובינך : ויאמר לבן ליעקב הנה הגל חזה

אתי לך . ויהות שניא ממנינא מני את
 געי לה . נטרית ביממא . ונטרית פליקיא :
 ופריסה לא ארפעחא אריך . ומא
 אסתהלכתהא מן ידיי תמלנהא . ומורת
 נהארז ולילא : היותי ביום אכלני הרב
 וקרה פקילה ותהר שנתו מעיני : היותי
 ביממא . אכרני שרפא ונגלדא הות נחית
 עלי בדיקיא . ונדת שנתו מעיני : וכנת פי
 אנהאר . יחרקני אסמום ואלגלוד פי
 אליל . ונפר נומי מן עיני : והילי עשרים
 שנה בביתך עבדתך . ארבע עשרה
 שנה בשתי בנתך ושש שנים בצאנך
 ותחלף את משפחתי עשרת מנים : דין
 לי . עשרין שנין בביתך . פלחתך . ארבע
 עשרי שנין בתרתין בנתך . ושית שנין
 בענך . ואשנותא ית אברי עסר זמנין :
 חודא לי עשרין סנה פי ביתך . כדמתך .
 ארבעה עשר סנה באבנתך . וסת סנין
 בנמך . ובדלת אנרתי עשרה אעדאד :
 לולי אלהי אני אלהי אברהם ופחד יצחק
 היה לי פי עפה ריקם שלחתני את עיני
 ואתיניע כפי ראה אלהים ויזכה אמש :
 אזי לא פון . אלהיה דאנא אלהיה
 ואברהם . ודדחיל ליה יצחק הוה בסעדי .
 אזי בען ריקן שלחתני . ית עמדי . וית
 לואות ידי . גלי קדם יי ואינח פרמשא :
 חלא אלה אני אלה אברהם . ופוע
 יצחאק באן לי עונא . כנת לאן אמלקתני
 פארנא . לצעפי ולתעב כפי . נער אלה
 וזנך אלבארה : וישן לבן ויאמר אלי
 יעקב הפנות בנתי והפנים בני והצאן
 לאני וכל אשר אתה ראה ליה הוא וכל בנתי
 קדא אעשה לאדה היום אזי לבניתן אשר
 ילדו : ואתיב לבן ויאמר ליעקב . בנתא
 בנתי . ובניא בני וענא עני . וכל דאת
 חזי דילי הוא . וכל בנתי . מא אעבוד
 לאלן זמא דין . אזי לבניתן דילידא :
 פאנאנה לבן וקאל . אננאת בנאתי .
 יאלאוראד אוראדי ואלגנס נומי . ונמוע

חלק הרקדוק יו) ארבע עשרה שנה . כ"ה בכל החינואן המאריך בבית : יס) יצף ה' בני ובינך . המעם כו"ר בכל הספרים
 והוא מלעיל ואפשר דבא על דרך הורות : ב) (בתר הודרת)

והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך :
 ואמר לבן יעקב . הא הנראה הדין . והא
 קמתא . האקמת פנינא ובינך : קאל לבן
 ליעקוב . הודא ארגם והדה אנעבה . ארי
 זרותהא בני ובינך : ער הגל הזה ועדה
 המצבה י אם אני לא אעבר אליך את
 הגל הזה : ואם אתה לא תעבר אלי את
 הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה :
 סהיר הנורא הדין . וסהירא קמתא . אם
 אנא . לא אעבר דותך ית הנורא הדין .
 ואם את . לא תעבר דותי ית הנורא הדין .
 וית קמתא הודא לבישו : הודא ארגם
 שאהר והדה אנעבה . עלי . אן לא
 אנוזהמא אריך . ועליך אן לא תנוזהמא
 אליי רשר : אלהי אברהם ואלהי נחור
 ישפטו בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב
 בפחד אביו יצחק : אלהיה האברהם .
 ואלהיה הנחור ידינו פיננא . אלהיה
 האבוהון . וקיים יעקב בדיחיל ליה אבוהי
 יצחק : אאה אברהם . ואאה נחור יחכם
 ביננא . אאה אבוהמא . והלך יעקוב בפוע
 אביה יצחק : וינבח יעקב ונבח בהר
 ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכרו לחם
 וירינו בהר : ונכס יעקב נכסתא פטורא .
 וקרא לאחיה למיכל לחמא ואכלו לחמא
 ובתו פטורא : פרבח יעקוב רבחהא פי אנבר .
 ודעא באצהאבה דיאכלו טעאמא פאכלו
 טעאמא . ובאתו פי אלגבר : וישכם לבן
 בפקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם
 ויגד וישב לבן למקמו : ואקדים לבן
 בצפרא . ונשיק לבנוהי . וקבנתיה וברך
 יתהון . ואזר . ותב לבן לאתריה : פארלג
 לבן בארגדאה . וקבל בניה ובנאתה ודעא
 דהם . ומצא ורגע אלי מוצעה : ויעקב
 הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלהים :
 ויעקב אזר לאורחיה . וערעו ביה מלאכיא
 דייו : ויעקוב מצא ארי טריקה . פפאגאתה
 מלאיכה' אלה : ויאמר יעקב באשר ראם

מתנה אלהים זה ויקרא שם יתק
 ההוא מתנים : ואמר יעקב כד חזנו
 משרי מן קדם יי דא . וקרא . שמו
 ואתרא ההוא מתנים : פקאל יעקוב למ
 ראהם הודא עסבר אלה . וסמא דאל
 אלמוצע דו אלעסכרין : פ פ פ

קמ"ח פ"ס' סימן הל'קי ומפטרין בהושע ס' י"א ועמי תלואי
 גר"ג למנחת שבת וב' וה'

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל-עש
 אחיו ארצה שעיר שדה אדום : ושם
 יעקב אונדין קדמוהי . דות עשו אחוה
 לארעא דשעיר לחקלי אדום : תם בעו
 יעקוב ברסל בין ידיה . ארי עשו אביה
 ארי ברד אשראה בדר אדום : ויצו את
 דאמר פח תאמרון לאדני לעשו פה אם
 עבדה יעקב עסי-לבן נרתי ואחר עד
 עתה : ופקיד יתהון למימר . פדין תימרו
 לרבנו לעשו . פרגן אמר עבדה יעקב
 עם לבן דרית . ואחרית עד פוען : ואוצאה
 קאילא . ברא קודו . לסידי לעשו . כל
 קאל עבדך יעקוב . אני סכנת ענר לב
 ותאכרת אלי אלאן : ויהידי שור וחמ
 צאן ועבד ושפחה ואשלחה לחגיד לאר
 למצאתהו פעיניך : ותו לי תורין וחמור
 צאן ועבדין ואמהן . ושלחית לחוא
 לרבנו . לאשפחא רחמין פעיניך : פצא
 די בקר וחמיר . ונגם ועביד ואמא . פבעת
 לאכבר סידי . לאנד חצאא ענרך
 וישבו המלאכים אל-יעקב לאמר בא
 אל-אחיה אל-עשו וגם הלך לקראת
 וארבע מאות איש עמו : ותבו אונדיו
 דות יעקב למימר . אתינא דות אחיה דו
 עשו . ואף אתי לקדמותך . וארבע מא
 גנברא עמיה : פרגע ארסל . ארי יעקב
 קאידין . צרנא ארי אכך אלי עשו . והוה
 הו מאצי תלקאך . ומעה ארבע מאו
 רגל : ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את
 העם אשר-אתו ואת-הצאן ואת-הבקר

הלך הדקרוק ים) אם אני . בקמץ האלף שלא בהפסק . אבל הוא בהעמדת טעם והוא א' מנ' שבאו כן (מהריב"ש) . כ) ו
 אה . תיבת אהא מלרע כי התלשא לא תמעים ועיין במ"ר שמונה כל תיבות אהא דמלעיל ושאר א מלרע ועיין במחברת . שבריש הת
 שוב ראיתי למהריב"ש שחכרו כן ממעמינו ע"ש : כא) כאשר ראם מחנה אלהים זה . תרגום משרי מן קי' דא . כי מחנה בצרי ל' ובר
 לא כן מחנה בסגול' דלשון נקבה הוא דלכך מתורגם משרותא :

והגמלים לשני מהנות : ודחיל יעקב .
 להרא ועקת ליה . ופליגי ית עמא דעמיה .
 וית עמא וית תירי . ונמליא לתרתין
 משרין : פנאף יעקוב . גרא וצאק בה
 אלאמר . וקסס ארקום אדי מעה . ואלגנס
 ואלבקר . ואלגמאר עדי עסכרין : ויאמר
 אסיבוא עשו אלי המחנה האמת והכה
 ויהי המחנה הנשאר לפליטה : ויאמר .
 אם ייתי עשו . למשרותא תרא וימחינה .
 ויהי . משרותא דאשתאר לשויבא : קאר
 אן גא עשו אלי אהרהמא ואהלכה . צאר
 אלעסכר אלגמאן פליתה : ויאמר יעקב
 אלהי אני אברהם ואלהי אבי יצחק יהיה
 האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך
 ואטיבה עמך : ויאמר יעקב . אלהיה
 דאבא אברהם . ואלהיה דאבא יצחק . יי
 דאמר לי . הוב לארעך . ולדדויתך ואוטיב
 עמך : קאר יעקוב . יא אלה גדי אברהם .
 ויאה אבי יצחק . יא אלה אדי קלת די .
 ארגע אלי בדרך . ומורדך ואחסן אריך .
 קטנתי סבל החסדים ומפל האמת אשר
 עשית את עבדך פי במקלי עבדתי את
 הירדן הזה ועתה הויתי לשני מהנות :
 ועירן זכותי . מפל חסדן ומפל טבון .
 בעבדת עם עבדך . ארי יחדי . עבדות
 ית ידנא חדן . ובען הויתי לתרתין
 משרין : אנא אקל . מן אסתחקאק גמיע
 אלמצל ואלאחסאן . אדי צנעתה מע
 עבדך . ראן בעצאי עבדת הווא אלארדן .
 ואלאן פקד צאר די עסכרין : ה הצילני
 נא מיד אהי מיד עשו ביירא אנכי אתו
 סויבוא ותפני אם על בנינים : שויבני
 בען . מירא דאחי מירא דעשו . ארי דחיל
 אנא מניה . דלסא ייתי וימחיני . אמא
 על בניא : אסאך אן תכלצני . מן יד
 אני מן יד עשו . ראני אכאפה . בלא יאתי
 ויקתל מן מעי . אלאם מע אלבנין קסאוח :
 ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמת

את ירעה כחול תים אשר לא יספר מרב :
 ואת אמרת . אוטיבא אוטיב עמך . ואשוי
 ית בנה סניאין פהלא דימא . דלא יתמנון
 מסני : ואנת קלת אני אחסן אריך .
 ואציר נסדך כרמל אבחר . אדי לא יתצא
 מן כנרה : ויגן עם פלידה ההוא ויקח
 מן הפא בידו מנחה לעשו אחיו : ונת
 תמן פדיליא ההוא . ונסיב . מן דאתי
 בידיה . תקרובתא לעשו אחוהו : ונאת
 תם פי תדך אלידה . ואכר ממא גא בה
 מעה . הדייה לעשו אחיה : עזים מאתים
 ותשים עשירים רחלים מאתים ואילים
 עשירים : עזי מאתן . ותישא עסרון .
 רחלי מאתן ודכרי עסרון : מאיתין ענו .
 ועשרין תיס . מאיתין נענה ועשרין כבש :
 גמלים מיניקות ובניהם שלשים פרות
 ארבעים ופרים עשרה אתנת עשרים
 ועירם עשרה : גמלי מינקתא . ובניהון
 תדתין . תורתא ארבעין ותירי עסרא .
 אתני עסרון . ועלי עסרא : תלאתין
 נאקה . מרצעה מע אולאדהא . ארבעין
 בקרה ועשרה תראן . עשרין אתאן
 ועשרה נחאש : ויתן ביד עבדיו עדר עדר
 לבדו ויאמר אל עבדיו עברו לפני ורוח
 תשימו בין עדר ובין עדר : ויהב ביד
 עבדוהי . עדרא עדרא בדתוהי . ויאמר
 לעבדוהי עיברו קדמי . ורוחא תשוון .
 בין עדרא ובין עדרא : ואעטא דאך
 עבדה . קטיעא קטיעא עלא חדאה .
 וקאר דהם תקדמוני . וצירו פרגה . בין
 קטיע וקטיע : ויצו את יראשון לאמר
 כי יפגשו עשו אחי וישאלך לאמר למי
 אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניה : ופקיד
 ית קדמאך למימר . ארי יערענך עשו
 אחי . וישאלך למימר . דמן את וראן
 את אויל . ודמן אדין דקדמך : ויאמר
 אלאוור קאירא . אדא פאנאך עשו אחי .
 וסאך קאירא . דמן אנת ואלי אין תמצני .

חלק הדקדוק א) כי במקלי . נפל הרגש בכינוי : (מהר"ב) ב) הצילני נא . סי' מנצפ"ך לנאולה . וצל"ע : ג) ועירם עשרה .
 בא העין בשו"א לבדו וכן ועצור במילין (רד"ק מהר"ב) : ד) כי יפגשו עשו אחי . אין בגימל געיא בכל התינואן והשו"א נחוה פליג ב"א
 וב"ע ויהי סברת ב"א ו"ל . עיין במחברת : ה) למי אתה . תיבת אתה בא בפתח ופלעיל בלי הפסק ווקא אבל היא מועמדת בטעם (מהר"ב) :